

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA SUD AMERICA - ORGANO DEL CONSEJO ESLOVENO QUE REPRESENTA TODAS LAS SOCIEDADES ESLOVENAS

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 225027

CORREO
ARGENTINO
CENTRAL B

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

Redacción
y Administración:

AN BLAS 1951

U. T. 59-3667

Bs. Aires

*

AN ROČNINA:

Za eno leto

\$ 8.—

Za pol leta

\$ 5.—

Za inozemstvo

2 Dolarja

LETO (AÑO) I.

BUENOS AIRES, 1 DE ABRIL (APRILA) 1947

Núm. (Štev.) 14

EL MUNDO A SUS PIES

Hace algunos años, todo el mundo escuchaba con aliento y aprobación las elevadas y serenas palabras del gran presidente del Norte: Roosevelt. Casi enseguida se escuchaba la vociferante réplica de Berlín: Hablaba Hitler. Uno quería la paz mundial, el otro la guerra.

Nosotros eslovenos de la Venecia Julia, como otras minorías oprimidas y esclavizadas por el yugo extranjero y los demás pueblos amenazados por el nazifascismo, sabemos que se está aproximando la guerra; la guerra sin piedad y misericordia; la guerra a vida y muerte; la guerra para la independencia de los pueblos; la guerra por la conquista social; la guerra para vivir la vida digna del hombre.

Con tanta sangre vertida, millones de muertos, sufrimientos, represalias y torturas, los pueblos no han llegado a ver realizados sus deseos: una vez más se está amenazando con la guerra, pero esta vez no desde Berlín, sino desde Washington: Truman habló. No le gusta la libertad de los pueblos de los balcanes, porque la libertad "allí" no se hizo a gusto de los imperialistas yanquis. Los imperialistas anglosajones hacen todo lo posible para que nuestro pueblo en la Venecia Julia no llegara a la completa libertad en Trieste y Gorizia, que los eslovenos de Carintia queden fuera de sus confines naturales. Aún más: Truman está dispuesto a financiar los gobiernos satélites en torno de nuestra madre patria y la Unión Soviética, con el pretexto de detener el expansionismo comunista. Pero el comunismo ya existe por todas partes del mundo, si así es quiere llamar a las grandes luchas sociales que los pueblos de todo el mundo están librando en estos momentos.

No hay tal democracia contra el comunismo, sino reacción imperialista contra democracia. La antidemocracia es, además y por eso mismo, intento de penetración abierta en los diversos países para dominarlos. Lo que está en juego, pues, hoy, en el mundo frente al imperialismo yanqui, es la libertad e independencia de las naciones y con ellas su derecho a la transformación pacífica de su vida.

Hitler también hablaba del peligro comunista que está amenazando el mundo, para esconder así sus propias intenciones: El mundo a sus pies. Como en aquel entonces Hitler y Mussolini tenían a su favor los sectores más oscuros de la reacción mundial, así hoy, la tienen los imperialistas yanquis e ingleses con Truman y Churchill al frente. Su escenario es el mismo que el de Hitler y Mussolini: el mismo objetivo: El mundo a sus

pies. Para reemplazar a los ingleses, que están en liquidación de su imperio, se introducen en Grecia. Buscan la alianza con la reacción turca. Apoyan a Franco. Alientan al Vaticano en su empresa antisoviética, antieslava y antidemocrática. Buscan asegurar sus posiciones en Italia, Alemania y en el Japón. Basta leer los diarios, para saber que clase de "democracia" están defendiendo.

Hitler y Mussolini con sus falsas y nefastas doctrinas nacistas han muerto. Ha muerto también el gran pacifista Roosevelt, el hombre que iguales el mundo hoy tanto necesita. Pero no ha muerto la justicia que tarde o temprano ha de llegar al mundo. Sin duda alguna, creemos, que los esfuerzos de los imperialistas yanquis y sus simpatizantes, son los últimos esfuerzos del viejo y muribundo mundo capitalista. El nuevo horizonte del nuevo mundo se está levantando y poco a poco aclarando el feliz porvenir de todos los pueblos amantes de la paz, justicia y trabajo.

General Major Franc Pirca

IMENOVAN ZA POLNOMOČNEGA
MINISTRA F. L. R. JUGOSLAVIJE
V ARGENTINI

Vlada F. L. R. Jugoslavije je imenovala Generala Majorja Franca Pirca kot izvanrednega poslanca in polnomočnega ministra F. L. R. Jugoslavije v Argentini.

Tudi argentinska vlada je dala svoj "placet" in general-major Pirca, nov polnomočni minister F.L.R.J. bo v najkrajšem času dospel v Argentino.

G. M. Franc Pirca, sin ugledne slovenske družine je rojen leta 1899. Srednje šole je dovršil v Ljubljani in nato stopil v častniške šole v Reki, ktere je dovršil kot častnik leta 1917.

Kot častnik je do leta 1941. služboval pri jugoslovanski vojski.

Takoj po izbruhu druge svetovne vojne je bil od Nemcev ujet. Izrabil je prvo priliko, da je pobegnil in se pridružil Narodni Osvoobodilni Vojski Maršala Tita.

Kot odlični in izvežban vojniki, je imel zelo odgovorno in važno mesto.

Za časa osvobodilne borbe, ko se je ustvarilo zrakoplovstvo Maršala Tita, je bilo vodstvo te poverjeno general-majorju Pirca. Prav na tem mestu ga je danes doletelo imenovanje kot polnomočnega ministra in izvanrednega poslanca F. L. R. Jugoslavije v Argentini.

Nekoliko splošnega svetovnega političnega pregleda

MALO OBETAJOČA KONFERENCA V MOSKVI

Naknadno ko je odhajal nov tajnik zunanjih zadev Združenih Ameriških držav v Moskvo na mirovno konferenco, so izjavili v Washingtonu, da bodo revidirali svojo zunanjo politiko. Pričakovali smo, da so vendar sprevideli, da s svojo imperialistično politiko ne morejo ničesar doprinesiti na altar bodočega miru. Grdo smo se usteli, ko smo oni dan slišali Trumanov govor, General Marshall je sicer vedel s kakšno "novo politiko" odhaja v Moskvo, zato so bile njegove "slutnje" o uspehu konference že vnaprej pesimistične. V Moskvi so tudi najbrže že vnaprej slutili s kakšnimi nameni prihajajo zastopniki bivših vojnih zaveznikov, zato je bil sprejem arzel.

Doslej se niso na konferenci v Moskvi še v ničemer sporazumeli in kot zglede se tudi ne bodo. V Washingtonu so objavili vsebino znanih sporazumov treh velikih v Teheranu, Jalti in Potsdamu, na podlagi katerih je bila dosežena zmaga nad nacifašizmom in se bo potem sklepal mir. Ta sporazum hoče sedaj tolmačiti protisovjetski blok na svoj "demokratičen" način, kot je našim čitateljem znan že iz konference v Londonu in potem v Parizu. Sovjetska Rusija pa slej ko prej vztraja v smislu samoodločbe narodov, kot je bilo določeno v Atlantskem sporazumu. Razlika je v tem: Sovjeti hočejo resnično ljudsko demokracijo, njih nasprotniki pa kapitalistično demokracijo. Na zunaj, po besedah, se zdita obe enaki, v bistvu pa se razlikujeta kot noč in dan. Narodi hočejo danes resnično demokracijo in ne samo na papirju. Tu je prepad, ki se mnogi bojijo, da ga ne bo mogoče brez vojne odpraviti.

ANGLOSAKSONSKA IN SOVJETSKA DEMOKRACIJA

Glavno vprašanje na konferenci v Moskvi je vprašanje povojne Nemčije in Avstrije. Anglosaksonci bi hoteli skleniti z Nemčijo nekak tak mir kot so ga bili sklenili po prvi svetovni vojni, samo "gospodarsko še ostrejšega po drugi strani pa dati vse svobodo narodu. Če se moremo iz zgodovine kaj naučiti, tedaj je jasno kaj hočejo. Nekega dne se bo dobil nov Hitler, ki bo dejal kot je dejal prejšnji: Ne bodimo tepci, Nemci; ne plačajmo nič več vojne odškodnine, oborožimo se in udarimo kamor bo bolj kazalo. Hitler je bil preveč požrešen in hotel pogoltniti cel svet, a mu je zaletelo.

Bodoči "führer" pa bi bil po mnenju anglosaksoncev in po izkušnjah prorusulega gotovo pametnejši in bi vedel na katero stran mu je udariti za doseči uspeh, ne cel uspeh, saj na svetu ni ničesar popolnega, n'arveč samo delni uspeh v kolikor je tudi anglosaksoncem koristno. Na svetu je pač dovolj prostora za nemške in anglosaksonske kapitalistične trusne. To je anglosaksonska demokracija.

Sovjeti pa so mnenja, da je treba dati Nemcem vse gospodarske pogoje za obstoj ter jim odvzeti samo vojaško industrijo ter obenem vzgojati narod v novem duhu družabnega življenja, v duhu, da bi bil človek človeku in ne volk. To je slovenska demokracija. Anglosaksoncem pa ne gre v glavo, da bi se volk sprijaznil z ovco. Če pa bi obiskali živalski vrt v Moskvi, bi videli kako živali vseh vrst od mogočnega leva pa do male miške živijo v najlepšem prijateljstvu; mačka ne čuti apetita do miške, volk ne do jagnjeta, lev ne do šibkejših živalskih bitij; vzgojeni so bili skupno in skupno živijo brez sovraštva. Človek pa vendar ni žival. Vendar se je nemški človek izkazal v tej vojni slabši od živali. Kaj je temu vzrok? Vzgoja! In sovjeti bi radi napravili iz nemške človeške živali človeka. Človeku pa je treba dati vse življenske pogoje, kajti le tedaj bo spoznal v sebi resnični smisel življenja.

BOJ PROTI KOMUNIZMU

Že precej časa se vodi v takozvanih demokratičnih državah prikrita in odkrita borba proti komunizmu. V Združenih Državah, ki se ponašajo s svobodo besede, tiska in mišljenja, so

Obvestilo jugoslovanskim izseljencem glede državljanstva

Poslaništvo F. L. R. Jugoslavije obvešča vse Jugoslovane, kateri so radi 30 letne odsotnosti izgubili jugoslovansko državljanstvo na podlagi čl. 28 Zakona o državljanstvu iz leta 1928, da lahko spet postanejo državljani F. L. R. Jugoslavije. Treba je, da do 5. julija t. l. predstavijo izjavo, da želijo biti spet jugoslovanski državljani.

Poslaništvo F. L. R. Jugoslavije v Buenos Airesu

Ne sme biti Slovenca v Buenos Airesu in okolici, da bi si ne ogledal razstavo fotografiskih slik, ki se vrši 5. in 6. aprila v prostorih G.P.D.S., ulica Simbrón 5148, v Villa Devoto.

Vesti iz Domovine

Iz Sv. Križa pri Trstu

pričeli oficialni boj proti komunizmu. Nihče, ki je komunist ali osumljen komunističnega mišljenja, ne more biti v državni službi. A nameravajo iti še dalje: proglašati komunistično stranko za nezakonito. V tem prizadevanju so mnogo bolj vneti, kot so bili proti nacifašizmu, ki ga z javno tajnostjo in kjer morejo ščititi in gojiti. Če je kapitalistična demokracija res tako dobra, kot jo skušajo prikazati, tedaj se komunizma ni treba bati; če pa se ga bojijo kot hudič križa, tedaj sami potrjujejo nasprotno.

Nova reakcionarna strategija ni nova. Bori se in skuša zaustaviti ljudski socialni progres za vsako ceno. Komunizem je samo pretveza, v resnici pa se borijo proti splošni ljudski demokraciji, katera jim zbaranjuje svobodno izkoriščanje. Borijo se proti Čileju, Argentini, ki jim ne dovolijo vsega kar bi želeli. O Rusiji in ostalih slovanskih državah, ki jim novi družabni sistemi onemogočajo vsako izkoriščanje, pa niti ne govorimo. S tem pa seveda ljudskega socialnega programa ne bodo zaustavili. Človeštvo bo šlo svojo pot, ki mu je od narave določena.

MEJE AMERIŠKEGA IMPERIALIZMA

Severnoamerikanski imperializem si je postavil zelo daleč svoje meje. Atlantsko morje mu je že postalo pretesno; zariniti se hoče v Evropo, Grčijo in Turčijo za prvo silo, potem pa še drugod. Pravijo, da je treba zaustaviti komunistični naval, ki je na to stran najbolj nevaren. Sedaj pa se vprašamo: Če so severnoameriške meje v Grčiji in Turčiji, kje pa so potem sovjetske? Vsekakor bi morale biti po njih logiki v Mehiki, Panami in Kubi. Kaj bi rekli Severnoamerikanci, če bi Sovjeti poslali v te dežele denarno pomoč, orožje, civilne in vojaške izvedence, kot so poslali oni v Grčijo in Turčijo? Zagnali bi krik, da bi se nebo treslo. Sovjeti in Jugoslavnani pa naj bi molčali, če o njihovih mejah Amerikanci nastavljajo topove. Res je, da je letalska in atomska pot kratka, a to še ne daje pravice ameriškim imperialistom, da bi strahovali svet. Truman je sicer jasno povedal, da so pripravljene storiti vse, da jih bo svet spoštoval. Hitler je tudi vse napravil, da bi svet prisilil na kolena, a ga ni mogel vклонiti, čeprav je moglo za njegovo nasilje pasti petdeset milijonov žrtev. Če mister Truman s svojimi somišljeniki misli nadaljevati Hitlerjevo pot, potem že ve kaj ga čaka.

JUGOSLAVIJO BI SPET HOTELI ODRINITI

V smislu sporazuma treh velikih bi od Avstrije ne smeli zmagovalci zahtevati nikake vojne odškodnine. Rusija pa zahteva za Jugoslavijo 150 milijonov odškodnine. Vzemimo, da v smislu sporazuma Jugoslavija do te odškodnine nima pravice, ima pa pravico do koroških Slovencev, če se vpoštevata Atlantski sporazum o samoodločbi narodov. A naši nasprotniki zanikujejo eno in drugo. Rusija na vsak način zahteva prisotnost Jugoslavije, predno se bo o pogojih Avstrije govorilo in kaj konkretnega zaključilo. Treba je namreč upoštevati, da javnost o sporazumu treh velikih ni bila poučena in zahteva Jugoslavije je popolnoma opravičena, ko se gre za njene interese do katerih ima pravico.

Poročali smo že v prejšnjih številkah Slov. Glasa o nesreči tov. Karla Košuta iz Križa pri Trstu. Takrat pa nismo imeli podrobnejših podatkov o njegovi nesreči, zato danes podrobneje o tem poročamo. Doprinašamo natančnejše novice, katere so stariši prijeli od hčerke, brata pokojnega.

Tov. Košuta se je smrtno ponesrečil in nesreče so krivi tamkajšnji fašisti. Bil je v partizanski službi kot vojak in je donesal in odnašal z motornim kolesom poročila iz Cone A v cono B. Poni je vse dobro poznal a tudi fašisti so njega dobro poznali. Vedel je, da ga vedno zasledujejo. Pogostoma je bil od prijateljev opozorjen naj se pazi, a na opozorilo je navadno odgovoril: "Nič zato, jaz moram izvršiti mojo dolžnost, naj pa to stane kolikor hoče."

Dne 19. okt. se je v službi z motornim kolesom vozil po cesti pri Bazovici. Kar nepričakovano in z veliko naglico pridruža za njim poln kamijon vojakov v angleških uniformah. Hoté so ga s kamijonom dregniti in on je takoj padel, a padel je tako nesrečno, da je ostal na mestu mrtev.

Sestra Ida, ki je zaposlena pri posebnem oddelku PPNOC v Ajdovščini piše starišem v Argentino sledeče pismo:

"Dragi stariši!

Končno se Vam spet oglasim. Toda med to dobo in zadnjim Vašim pisemom, katerega sem bila zelo zelo vesela (po 6 letih), se je mnogo dogodilo in izpremenilo. Našega Karlota ni več. Fašizem je zahteval novih žrtev in ena teh je bil tudi naš Karlo. Hočem Vam o njem natančno poročati. Meni se zdi, da so vse to le sanje ter da ko se bodem prebudila ne bo več to resnica. Toda ko zjutraj oblačim to črnino, vidim da niso več sanje, ampak resnica.

Presrečni bi se šteli, ko bi ne v minuli borbi, ki je bila tu, naša številna družina ne izgubila nobenega. Škoda je bilo našega Karlota, ker on je bil tudi oče dveh malih neboljlenčkov, ki bi danes potrebovali očeta. Toda nič ne pomaga jamrati, usoda njegova je bila taka. Očeta jim bomo mi nadomestovali, mi vsi jih vzgajali v take junake, kakršen je bil njihov oče. Ponovno lahko potrdim, da je bil Vaš sin in moj brat — junak. Njegovega ogromnega dela Vam ne morem tu opisovati, a pojasnila pa Vam ga bom, ko se bomo še kedaj videli. Bil je tudi odlikovan, a njegovo odlikovanje bo prejel njegov mali sinček, da mu bo to pričrta v življenju, kakšen junak je bil njegov oče.

Dragi tata, borba, katero si ti začel tu pred 25. leti ni bila zastoj in Tvoji otroci se niso bali za to borbo žrtvovati svoje življenje in se tudi ne bodo v bodoče tega ustrašili. Brez žrtev ni svobode, ni tistega

REVOLUCIJA V PARAGUJU

Podobno kot na Kitajskem, ki že leta in leta traja notranja revolucija, brez da bi bilo videti konca, se godi v Paragvaju. Narod se je dvignil proti diktatorski vladi ter je gotovo, če ne bodo posegle kake zunanje sile vmes, ba bo tudi zmagal. Diktatorska vlada skuša potem radja dopovedati svetu, da vodijo revolucijo komunisti, oziroma sovjeti, kar revolucionarni voditelji odločno zanikujejo. Res pa je, da je bilo pod diktaturo generala Morinigo življenje Paragvajcev nevzdržno in je večina naroda odločno na strani revolucionarcev, katere tudi komunisti, kar je naravno, z vsemi močmi in razpoložljivimi sredstvi podpirajo. Vsekakor je paragvajska revolucija velikega političnega pomena za vso Južno Ameriko.

po katerem mi stremimo. Naša borba pa ni še dokončana in zato moramo tudi danes očetje in matere žrtvovati svoja življenja za boljše bodočnost svojih otrok. To naj Vam bo v tolažbo. Ne jokaj, draga mama! Vem, da Ti je hudo, ker ga nisi videla, a ponosna bodi nanj, ponosna, kakor so ponosne vse naše matere, ki so žrtvovale svoje sinove za novo domovino. Te matere ne ječašjo, ampak še bolj stisnejo pest in iz njihovega jeklenega obraza čitaš samo eno: "maščevole se bomo!" Tako sem tudi jaz obljubila na grobu našega Karlota.

Tudi njegova žena, danes vdova, se dobro zaveda, kakaj je njen mož žrtvoval življenje. Njen obraz je jeklen, kakor obraz vseh vdov, katerih je tu na tisoče. Pomagali jim bomo vsi, troci pa bodo dobivali pokojnino, ker naša država zelo skrbi za vojne sirote.

Pokojnega Karlota pozna cela Cona A in cona B. To je pričal njegov pogreb, katerega se je kljub dežju udeležilo ogromnih ljudi. Cela vas je bila v slovanskih zastavah in na pol droga v znak žalosti. Stražili in nesli so ga partizani. Rudečih nageljnov z rudečimi trakovi je bilo ogromno in tudi K. P. mu je poklonila svoj venec iz rudečih nageljnov. Krsta pa je bila pokrita s slovansko zastavo. Pokopali so ga z drugimi partizani, ki so istaklo žrtvovali svoja življenja za svobodo in katerih trupla so sedaj prepeljali iz gozdov na domače pokopališče. Tako smo tudi našega Karlota prepeljali iz Bazovice, kjer je padel, kot žrtev fašizma.

Naša dolžnost je sedaj, da ga maščujemo in njegovo borbo nadaljujemo do končne zmage. Trda in neizprosna borba je naša in na mestu enega padlega borca jih stoji danes 10. Vedno in vedno več se množijo naše vrste, ki so neizčrpne.

Vaša hčerka — Ida.

Da je bil tov. Karlo Košuta zaveden rojak,

nam to priča tudi članek objavljen v morskem dnevniku" in ki se glasi:

Ob pogrebu svetokriškega partizana Sv. Križ pri Trstu se je v ponedeljek t. m. odel v črnino. Trdni, v burji preišeni ribiči so žalovali za svojim tovarišem partizanom. Pa ne samo ribiči, vsa v vsa okolica žaluje za tragično preminim. tov. Karlom Košuto in sočustvuje z družino, ki je tako nenadno izgubila svojega draga člana.

Tov. Karel Košuta je bil partizan in bорец za lepšo bodočnost svojega naroda. Neustrašno se je boril v prvih vrstah osvoboditev naše kraške zemlje in naše domovine. Ko se je končala vojna, borbe ni bilo konec. Pokojnik je to prav dobro del in se je udeleževal v borbi za pravdo ljudstva ter stal vedno med prvimi in najbolj požrtvovalnimi tovariši. V soboto ga doletela nesreča, kateri je podlegel.

Vsi vaščani in mnogo ljudi iz bližnjih krajev ter celo iz Trsta je spremljalo ljubljega pokojnika k večnemu počitku. Ob žrtvih svetokriške godbe so korakali člani ZPP in člani vojne misije z Nabrežine. Dile so jim vse domače organizacije s svojimi vencji. Pevski zbor je zapel pokojnika nekaj žalostink v slovo. Ob tem novem tizanskem grobu je spregovoril poslednjo besedo tov. Drago Pahor.

Svetokriški partizanski grobovi, partizanski grobovi po vseh naših pokopališčih, oni, ki so raztreseni po gmajnah in gozdovih širom naše domovine, kličejo in opominjajo, da naša beseda ne sme biti pozabljena, da mora biti naša pravda izvojevana. Na naših partizanskih grobovih bomo zgradili nov svet, kakršnega so si zamislili in ki so darovali zanj svoja življenja.

★

Pokojni zapušča tu v Buenos Airesu riše, brata in sestro. Vsem naše sožalje!

HERRERIA DE OBR
HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720

Calle No. 2 3729

U. T. 741-45

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev

VABI

vse cenjene rojake in rojakinje, na

VELIKO PRIREDITEV

OB PRILIKI OBHAJANJA 12. OBLETNICE USTANOVITVE DRUŠTVA, katere se bo vršila dne 20. APRILA t. l. ob 5 uri pop. v društvenem domu v ulici Simbrón 5148, s sledečim

S P O R E D O M :

- 1) Otvoritev — Godba.
- 2) Pozdrav predsednika.
- 3) Deklamacija: "Domovini", izvaja Olga Čotar.
- 4) "Mlatiči" — Mladinski Mešan zbor G.P.D.S. pod vodstvom tov. Gabrielčič.
- 5) "Lipa zelenela", prizor s petjem, izvajajo otroci G.P.D.S. pod vodstvom tov. A. Štokelj.
- 6) Pevski Zbor Društva "Ivan Cankar", pod vodstvom tov. Cibiča.
- 7) Pevski Zbor Društva "Slovenski Dom", pod vodstvom C. Jekšeta.
- 8) Mešan Zbor Društva D.K.D. Ljudski Oder, pod vodstvom J. Samardžić.
- 9) Kvartet "Istrijanov", pod vodstvom V. Lazariča.
- 10) Marija Benko — iz svojega repertorja.
- 11) Vera Leban, iz svojega repertorja.
- 12) Hrovatin Angel, iz svojega repertorja.
- 13) Mešan Zbor G.P.D.S., pod vodstvom J. Krebelj.
- 14) Mladoletni Vijolinist Nestor Škof, iz svojega repertorja.
- 15) Mala Dorita Brezavšček in Jorge Greco, "Gabriela", izvajata skupno štiročno na glasovir.
- 16) Mešan zbor otrok pod vodstvom tov. A. Štokelj.

Po končanem sporedu prosta zabava pri kateri sodeluje orkester "S A M E C"

Društveni buffet bo za ta dan dobro preskrbljen z svežimi jedili in mrzlo pijačo.

Vljudno vabi ODBOR G.P.D.S.

V SLOVENSKEM PRIMORJU BODO Z REGULACIJO HUDOURNIKOV IN Z IZSUŠEVANJEM MOČVIRIJ PRIDOBILI MNOGO PLODNE ZEMLJE

V letošnji gospodarski načrt je ljudstvo Slovenskega Primorja vneslo več nalog širšega pomena v zvezi z načrtno obdelavo zemlje. Važno postavko tvori tukaj zlasti regulacija hudournikov in melioracija močvirij.

Največ plodne zemlje bo pridobljena z regulacijo 7 km hudournika Lijaka v spodnjem delu Vipavske doline. Na tem mestu je na površini 250 ha pust svet, kjer uspevajo le kisle trave. Z regulacijo in poglavitno Lijaka se bo zemljišče osušilo, v primeru suše pa se bo to zemljišče lahko umetno namakalo.

Enako važnosti je regulacija Korentana v dolžini 750 metrov. Tudi tu uspevajo sedaj le kisle trave, z izboljšanjem zemljišča pa bo možno gojiti njivske kulture. Znatno ozemlje bo pridobljeno tudi z regulacijo struge Reke v dolžini 8 km.

Vaščani vasi Hrušica in Male Loče so si postavili v letošnji načrt osušitev močvirnega zemljišča med obema vasema, ki je stalno izpostavljeno pomladanskemu in jesenskem deževju. Z osušenjem tega močvirja bo pridobljenih 65 do 70 ha orne zemlje. Lastniki zemljišča so se za osušitev zanimali že pod fašistično Italijo, a so jim takratne oblasti to ovirale. Sedaj pa so na svojem sestanku sklenili, da bodo to zemljo osušili, potem pa obdelovali na zadržni način. V ta namen so izvolili pripravljani odbor za kmetijsko obdelovalno zadrugo. Na zemljišču, ki ga bodo preorali s traktorji, bodo preizkušali različne kulture in se pozneje odločili za tisto, ki bo najbolje uspevala.

Vse te načrte bodo prebivalci Slovenskega Primorja uresničevali s prostovoljnim delom ob pomoči mladinskih delovnih brigad in ljudske oblasti.

VRTOJBA

Smrtna kosa. V nedeljo 22. dec. so spremili k večnemu počitku zaslužnega nadučitelja Zorna Ivana, ki je vzgojil več kot eno pokolenje Vrtojbencev. Celih 34 let je deloval na šolskem polju. Zadnja leta je živel v Solkanu, kjer je tudi umrl. Kako ga je ljudstvo vzljubilo je najlepše pokazal pogreb, katerega so se udeležili vsi vaščani. Domači pevski zbor mu je zapel par žalostink, njegov stanovski tovariš pa se je poslovil od pokojnika z ganljivimi besedami. Lahka mu domača zemlja.

KROMBERG

Pogreb tov. Makuca. V četrtek 12. dec. popoldne se je vršil pogreb tov. Draga Makuca, ki je postal pred dnevi žrtev razbojniške tolpe v Panovcu.

Veliko število Goričanov, znancev in prijateljev ter sovaščanov ga je spremljalo na zadnji poti.

Pokojnik je mnogo pretrpel pod fašisti ter se je pozneje odlikoval v NOV. Slava tovarišu Makuca! Preostalim naše iskreno sožalje!

VAL D'OLTRA — ZDRAVILIŠČE V ISTRJI

Blizu Koprca, na sončni strani pod malim gričem, ob morju se dviga zdravilišče za kostno jetiko v Valdoltri. Zdravilišče je bilo sezidano leta 1909. Po prvi svetovni vojni je prevzel zdravilišče italijanski Rdeči križ. Ali naši ljudje so težko dobili zavetja tam notri.

Že pred razpadom Italije so izpraznili zdravilišče, odpeljali vse naprave, po razpadu Italije pa se je v zdravilišču naselila nemška vojska in O. T.

Povsod so sezidali bunkerje in posejali mine ter opustošili prostore, tako da je bilo treba dosti dela in truda, da so po osvoboditvi vse očistili in preuredili.

Ko je bilo zdravilišče popolnoma golo, brez naprav, posetil in pohištva, je ljudska oblast takoj naročila vse potrebno pohištvo in naprave. Tako je kmalu zdravilišče zaživelo. Sedaj je v bolnici okrog 300 bolnikov. Bolniki so različne narodnosti in iz vseh krajev Slov. Primorja, Istre, Slovenije in Jugoslavije.

Zdravilišče je dobro opremljeno, čeprav primanjkuje še kaj, uslužbenci imajo svojo stanovanjsko poslopje, otroci pa osnoven šolo v samem zdravilišču. Vsako nadstropje ima krasne terase in hodnike, okrog je lep park — spredaj pa obala. — Podnebje in lega zdravilišča sta ugodni za zdravljenje kostne jetike, ishiasa in drugih sličnih bolezni.

PIZZERIA
Emil Laurenčič
Avda. Fco. Beiró 5315
U. T. 50-3525

TRGOVINA JESTVIN
"JUGOSLOVANSKA ZVEZDA"
Močnik Ivan
SARACHAGA 4800
U. T. 67-6988

Vesti iz Organizacij

Konvencija slovenskih društev v Argentini

Slovenski Svet je na svoji seji z dne 17. t. m. sklenil, da skliče konvencijo vseh slovenskih društev v Argentini na kateri se bodo odobrila pravila in razpravljala vsa vprašanja naše nasebine.

Konvencija se bo vršila v soboto dne 19. aprila popoldne in v nedeljo 20. aprila zjutraj z zaključkom ob 13 uri.

Komisija za Konvencijo je že v polnem delu. Sestavljena je iz dveh odsekov eden vrši vse delo tehnične narave, drugi pa skrbi za priprave materialnega značaja. Vsem društvom je bil poslan že dnevni red Konvencije, razna navodila v zvezi s Konvencijo in tudi pooblastilne listine (credenciales) za delegate kateri bodo poslani na Konvencijo, katere naj društva izpolnijo kot je rerečeno v navodilu.

Konvencija se bo vršila v prostorih G. P. D. S., Simbrón 5148, Villa Devoto, Capital Federal.

Na Konvencijo imajo prost vstop vsi naši rojaki in rojakinje, člani in nečlani društev, kateri hočejo slediti zasedanju iste.

Vsa društva in organizacije pa prosimo naj napravijo vse mogoče, da se ta konvencija, ki je prva konvencija slovenskih društev v Argentini in katera si je nadela sledeče geslo: **Za ENOTNOST, BRATSKO SLOGO in ZDRUŽITEV!**, spremeni v največji uspeh naše organizirane nasebine!

Slovenski Svet.

Razstava slik Slovenskega Glasa

Kakor je že vsem znano se vrši razstava fotografskih slik dne 5. in 6. aprila v prostorih G.P.D.S. ulica Simbrón 5148, Villa Devoto.

Razstava je zelo važna, ker tam bomo videli koliko se je Jugoslavija potrudila, da bi dokazala na Pariški konferenci komu mora pripadati naša Primorska. Videli bomo statistike, kako je naša Primorska pod fašističnim jarmom propadala, kako so nam uničili naše slovenske ustanove in šole, streljali naše ljudstvo, prepovedovali naše časopise, slovensko knjigo in besedo. Jasno sliko bomo pa tudi imeli o zadnjem klanju in čeprav potom slik je ta boj nepopisljiv, vendar bomo lahko deloma na jasnem kako so naši hrabri partizani s svojimi postojankami osvobodili našo lepo Primorsko in Jugoslavijo.

Marsikakšnemu rojaku se bo srce razveselilo, ko bo videl po tolikoletni odsotnosti svojo rojstno vas, a skrčilo tudi se mu bo, ko bo zagledal rojstno hišo v razvalinah.

Fotografske slike bodo tudi jasen dokaz večletnega kulturnega delovanja naših društev. Videli bomo naše požrtvovalne kulturne delavce koliko let že neumorno delajo in koliko so žrtvovali za obstoj in napredek naše nasebine.

Ni dvoma torej, da ne bomo z razstavo zadovoljili naše občinstvo in dosegli velike uspehe. Vsak naš rojak, kateremu je še količkaj pri srcu naša domovina in naš narod, si mora to razstavo ogledati.

Razstava se vrši v soboto 5. aprila

od 6 ure pop. in do polnoči. Naslednji dan v nedeljo od 9 ure in do 22 ure. Vstop je prost.

"NAŠA ŽENA"

Na pobudo "Slov. Glasa" se je pred tednom ustanovil ženski meddruštveni odbor. Ta odbor si je nadel nalogo reševati važno vprašanje naše žene. Kar je pa tudi glavno, sklenilo se je v bodoče v našem glasilu objavljati pod rubriko "NAŠA ŽENA" vesti in delovanje nanašajoče se na žensko vprašanje.

Ustanovitev tega meddruštvenega ženskega odbora je bila res nujno potrebna ako vpoštevamo stališče, katero danes zavzema naša žena. Pričakujemo, da se k temu odboru pridružio še zastopnice društev, ki niso bile ob ustanovitvi prisotne.

Želimo našim ženam obilo napredka in uspehov v tem novem meddruštvenem delovanju.

OBČNI ZBOR JUGOSLOV. DRUŠTVA "SAMOPOMOČ SLOVENCEV"

V nedeljo 16. marca se je vršil redni letni občni zbor Jugoslov. Društva "Samopomoč Slovencev", na katerem je bil izvoljen sledeči nov odbor:

Franc Petrovič, predsednik; Jakob Truden, podpredsednik; Franc Uršič, tajnik; Anton Trček, podtajnik; Jakob Strauss, blagajnik; Josip Komel, podblagajnik; Ivan Pejško, gospodar; Franc Dovgan, Ivan Močnik, Anton Hostar, Anton Ules, odborniki; Josip Koželj, Anton Žnidaršič, eFliks Župančič, pregledovalci računov. V pododbor za prireditve so bili izvoljeni sledeči člani: Bruno A. Apollonio, Anton Žnidaršič, Anton Lozar, Anton Dolinar in Josip Strainer.

Nov odbor ima v načrtu dovršiti razna dela in v tem smislu vabi vse člane in članice na članski sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 13. aprila ob 3 pop. v društvenih prostorih. Ker se bo na tem sestanku razmotrivalo zelo važne zadeve, naproša se članstvo, da se udeleži v polnem štivilu.

Tem potom se tudi novo izvoljeni odbor najlepše zahvaljuje staremu odboru, ki je dobro vodil svoje zaupano mu društveno delovanje ter izročil društveno stanje v najpopolejšem redu novemu odboru.

Franc Uršič
t. č. tajnik.

ČLANSKI SESTANEK

Vse člane in članice Gosp. Podp. Društva Slovencev vabimo na članski sestanek, kateri se bo vršil v nedeljo dne 13. aprila ob 4 uri pop. v društvenih prostorih ulica Simbrón 5148.

Prisotnost članov in članic obvezna.
Odbor.

OBČNI ZBOR U. S. J. "SLOV. PODODBOR" SAAVEDRA.

V nedeljo dne 13. aprila ob 5 uri popoldne se bo vršil v prostorih društva "Ivan Cankar" v ulici Ramallo 4962, občni zbor Udruženja Svobodna Jugoslavija "Slovenski pododbor".

Dnevni red:

1. Otvoritveni govor tov. predsednika.
 2. Volitev predsednika omizja in zapisničarjev.
 3. Poročilo tajnika.
 4. Poročilo blagajnika.
 5. Volitev novega odbora.
 6. Bodoče delovanje.
- Dolžnost vsega članstva je, da se občnega zbora točno udeleži.
Tajnik: M. Kriznič Predsednik: A. Sedmak.

Jugosl. Društvo "Samopomoč Slovencev"

Vabi vse rojake in rojakinje na

DOMAČO ZABAVO

katera se bo vršila v **SOBOTO, 26. APRILA** ob 9 uri zvečer, v društvenih prostorih, ulica Centenera 2249 in Avda. Riestra.

Društveni Buffet bo dobro založen z pijačo in prigrizkom.

Vljudno vabi **ODBOR.**

Kadar pošiljate zavoje v domovino

in bi želeli poslati obuvale za moške, ženske in otroke, obrnite se do naše domače tvrdke čevljev, ki ima nalašč v ta namen urezane čevlje in jih je treba doma v Evropi samo sešiti po meri. **Obrnite se pismeno ali telefonično do:**

Bratov KEBER

CENTENERA 1140 U. T. 60-0176 BUENOS AIRES

SLOVENSKI GLAS

Propietario: CONSEJO ESLOVENO

Director: JOSE NOVINC — Administrador: METOD KRALJ

PODUPRAVE SLOVENSKEGA GLASA

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v V. Devoto: Simbrón 5148. U. T. 64-1509.

"Ivan Cankar": Ramallo 4962 — Saavedra.

Ljudski Oder: Coronel Ramón Lista 5158. U. T. 50-5502.

Jugoslovansko Društvo Samopomoc Slovencev: Centenera 2249. U. T. 61-1761.

Slovenski Dom: San Blas 1951. U. T. 59-3667.

Udruženje Svob. Jugoslavija, Slovenski odsek: Cnel. R. Lista 5158. U. T. 50-5502.

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.

Za Rosario in okolico: Štefan Zigon — Avenida Lagos y Horqueta.

Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.

Za Florido in okolico: Gregorc Ivan — Lavalle 3297, Florida, F. C. del E.

Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.

Za Villa Lugano: José Brišček — Beron de Astrada 6488.

Za Caballito: Marija Klarič — José Bonifacio 663, Buenos Aires.

Za Caseros in Tropezón: Iván Hrovat — Lisandro Medina 1386.

Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larañaga 2235.

Na Paternalu: Matevž Simčič — Warnes 2101, Buenos Aires.

Buenos Aires, 1 de Abril de 1947

No. 14

PRIHODNJA KONVENCIJA

ENOTNOST IN BRATSKA SLOGA — JAMSTVO BODOČIH USPEHOVI

Mnogo smo že pisali o pomenu združitve, o pravi združitvi in ne samo združitvi slovenskih društev, temveč vseh jugoslovanskih demokratičnih organizacij. Mi Slovenci smo se združili in šli z vso energijo na delo za pomoč našim bratom v domovini, onim bratom, ki so v naporni in težki borbi, z izgubo tisoč življenj dosegli zmago in svobodo našemu narodu, katerega del se štejemo tudi mi tu v tujini. Zavedamo se, da smo storili vse kar je v naših močeh v tem oziru in si ničesar ne moremo očitati. Smo pa v tem popolnoma izvršili našo dolžnost? Je s tem naše delo dovršeno? Nelce je bilo vse naše delo do danes trezno vpeljano, nam mora ravno to delo uravnati pot tudi v bodoče.

Dospeli smo do viška in sedaj je treba trezne odločitve. Prihodnji mesec, t. j. april in maj, bodo meseci naporega a tudi odločilnega dela vseh naših jugoslovanskih organizacij. Ako se niso naši tovariši v domovini ustrašili boja, boja na smrt in življenje, boja ki je odločeval smrt ali zmago nacifašizma, se mi tudi ne bomo ustrašili dela in izpolnili bomo naše naloge. Vršilo se bo v teh dveh mesecih nešteto sej, sestankov in vsaki dan, oziroma večer, nas pričakuje ogromno delo, katero pa, kot je rečeno, hočemo izvršiti in izpeljati do konca. Obseg tega dela je združiti vsa slovenska društva, nadalje vsa jugoslovanska in končno tudi slovanska, da pridemo na ta način do ene same skupne slovanske sile.

Slovenski Svet zavzema tudi svoje mesto v tem delovanju. Čeprav primanjkuje časa, razmere so zahtevale, da je Slovenski Svet sklical Konvencijo naših društev, ki se bo vršila dne 19. in 20. aprila. Vest o sklicanju konvencije, nas je skoro presenetila, čeprav se za to dela že več mesecev. Loči nas torej le kratek čas do dneva, ko bomo tudi mi Slovenci dali odločilno besedo glede skupnosti, oziroma združitve.

Naša društva, oziroma člani bodo potom svojih delegatov na konvenciji spregovorili svojo odločilno besedo. Kaj pomeni za nas ta konvencija? To mora biti pogodba, katero bomo ta dan sklenili. Pri tej pogodbi pa moramo upoštevati željo vseh slovenskih izseljencev, bratski duh do skupnosti in združitve.

Tudi mi tu v izseljeništvu bomo šli po vzgledu naših bratov Slovencev v domovini. Ko je bila proglašena O.F. so bili ravno Slovenci, ki so se prvi brez obotavljanja odzvali in šli skupno in združeni v eno celoto v boj. Tako pot do skupnosti bomo ubrali tudi mi Slovenci v Argentini.

Slovenski List in Pravica so se združili v eno samo glasilo, ki je danes Slovenski Glas. Ni nas pa pri tem oviralo ne ime lista, ne urednik in ne uredniški prostori. Videli smo tudi združitve Trgovskega Doma in Trgovske zveze, med katerimi je prej vladalo nesoglasje, a združitve je prišla, čeprav je nismo tako hitro pričakovali. Danes imamo le Trgovsko Združenje in videli smo, da naši industrijalci, trgovci in obrtniki grejo skupno in složno na delo za to novo trgovsko ustanovo.

Vzglede in dokazov imamo dovolj in ne dvomimo, da bi naleteli na nepremagljive težkoče pri združitvi naših društev. Posamezni odbori, oziroma članstvo morajo trzno premisliti in se odločiti kakšno stališče zavzamejo na

Najdražji spomin je slika, zato obiščite razstavo Slovenskega Glasa, dne 5. in 6. aprila v G.P.D.S., ulica Simbrón 5148, Villa Devoto.

SLOVENCEV V BUENOS AIRESU SE VEDNO SPOMINJA GENERAL LJUBOMIR ILIČ

Marsikateri naš rojak z zanimanjem vpraša novice o generalu Iliču. Za časa njegove misije v Buenos Airesu se je kot preprost in vljuden človek zelo priljubil našim rojakom, kateri še vedno pričakujejo njegovega povratka v Argentino.

Prejeli smo vesti o generalu Iliču in v pismu nam med raznim piše:

"...V New Yorku se nahajam od meseca decembra. Zelo mi je žal, da sem zapustil Argentino ter da se nisem niti poslovil od tovarišev in našega ljudstva. Iz Santiago de Chile sem moral v Mehiko in od tam v Severno Ameriko. Jaz se več tja ne vrnem, ker moram v Beograd.

Odkar sem zapustil Bs. Aires so mi izvršili dve operaciji. Pri prvi so mi iz noge vzeli dva koščka starega železa. Pri drugi so me operirali na jetrah in mi odvzeli žolčno vrečko.

Prosim, da pozdravite vse tovariše Slovence. Povejte v mojem imenu, da jih ne bom nikoli pozabil. Njihov patriotizem za našo narodno domovino napravil je name velik in nepozabljiv vtis.

Trst je ostal svobodno ozemlje, toda mi smo uverjeni, da bodočnost je zagotovljena Slovencem iz vseh krajev, kateri niso priključeni k naši veliki Jugoslaviji. Trdno smo uverjeni, da prej ali kasneje oni hočejo biti z nami. Ni je sile, ki bi mogla narod kakor je slovenski, da ga vpreže v tuji jarem. Vsi Slovenci morajo živeti in priti pod okrilje zedinjene Jugoslavije in o tem ni dvoma. Mi verujemo v narod, čeprav vse reakcionarne sile delajo, da bi se to ne zgodilo. Sedaj se borimo na konferenci za našo Koroško.

Ostajem Vaš

General Ljubo Ilič."

Sedaj pa eno razveseljivo novico o generalu Iliču:

Dne 28. marca se je v New Yorku poročil z našo rojakinjo operno pevko Zinko Milanov, ki je poznana med nami, ko je za časa njenega bivanja v Buenos Airesu nastopala tudi med našim ljudstvom.

Tov. generalu Iliču in soprogi Zinki Milanov mi Slovenci v Buenos Airesu častitamo in jima želimo obilo srečel

NOVA KNJIGA

Izšla je krasna povest "Con los ojos vendados" (Z zvezanimi očmi) v španskem jeziku, ki jo je spisal bolgarski pisatelj tov. Teodor Zenkoff.

Častitamo tov. Zenkoffu za njegovo delo in mu želimo obilo uspeha.

V predzadnji št. "Slov. Glasa" smo poročali o smrti narodnega junaka Janka Premrl - Vojko, danes na žalost dodajamo poročilo o smrti njegove sestre. Pismo je prejel tov. Stanislav Bratuž od tov. J. Zorž.

*

Naša učiteljica

Ko smo zavriskali v zlatem jutru svobode, je padla v naša srca še poslednja grenka kaplja: naša učiteljica tovarišica Boža je omahnila na pragu svobode pod zločinsko roko. Tovarišica Boža je bila sestra našega narodnega junaka Janka Premrla-Vojka. Četudi je bila še mlada in še ni dokončala šol, je postala učiteljica. Skupaj s svojo sestro sta se posvetili vam, naša slovenska deca. V vaših srcih sta budili ljubezen, za katero se je žrtvoval njun brat; gojili sta v vaših dušah vero v svobodno življenje našega naroda. Prišli so četniki, ti izmčki in izdajalci svojega rodu. Tovarišico Božo so zasliševali, strahovali in preiskovali so ji šolo. Ko pa se je približala naša zmagovita četrt armija, so četniki zginili čez noč iz naše lepe Vipavske doline. S seboj so odgnali tudi tovarišico Božo. Na poti do Vipave so jo pobili in obležala je na polju.

Tovarišica Boža je šla za bratom Vojkom. Skupaj z njim, bo ostala primorski, slovenski mladini vzor požrtvovalnosti in rodoljubja.

D. P.

*

NARODNI HEROJ JANKO PREMRL - VOJKO

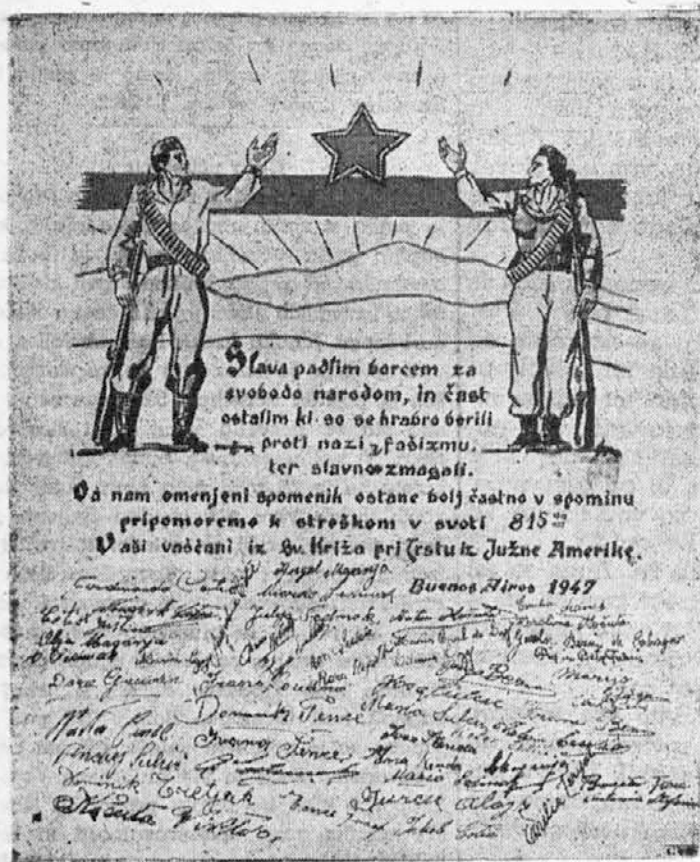
Rodil se je 29. II. 1920. v Št. Vidu pri Vipavi. Rastel je v duhu odločnega odpora proti zasužnjevalcem, ki so opustošili njegovo rodno zemljo. Leta 1942. je ušel iz italijanske vojske in stopil v eno prvih primorskih partizanskih edinic, iz katerih so zrastle bataljoni in brigade. Ves čas je bil v gled smelega in preudarne borca, ki je bil vedno v prvih vrstah in ki se je izredno odlikoval s svojo hrabrostjo. Pri napadu na italijanski bunker je bil smrtno ranjen 18. februarja 1943. Za izredno junaštvo je bil odlikovan z redom narodnega heroja, z najvišjim odlikovanjem nove Jugoslavije.

prihodnji Konvenciji. Vsaka preteklost, ki bi škodovala skupnosti mora biti izbrisana; ne ponavljajmo napake, pač pa glejmo da popravimo kar je bilo slabega; na Konvenciji naj bi ne bilo škodljivih in brezpomembnih zahtev in naj bi ne bila izrečena nobena nepremišljena beseda, ki bi škodovala skupnosti.

Naš cilj je, da dosežemo skupnost, t. j. združitve naših društev. Za nas ni glavno kakšno ime bomo naredili novi ustanovi in tudi ni najvažnejše kje postaviti naš bodoči dom. Za nas je glavno BRATSKA SLOGA in sporazum, in ta dva bosta vse bolj pravilno in enostavno rešila. Edini pogoj za doseg naših ciljev za poglobitev naših bratskih vezi z vsemi jugoslovanskimi nadi in pogoj za naš napredek in bodoče uspehe je ENOTNOST in BRATSKA ZDRUŽITEV.

Ponovno apeliramo na odbore in članstvo naših društev, naj trezno premislijo korak katerega napravijo. Čeprav nas loči le malo dni do konvencije, je še vedno dovolj časa, da vsak posamezno sam preudari in ukrene in izbere svojo pot. Vsak zgrešen korak, ki ga napravimo, ga bo potem zelo težko popraviti.

Na delo torej, za ENOTNOST, BRATSKO SLOGO in ZDRUŽITEV, ki bo jamstvo vseh bodočih uspehov v našem izseljeništvu.

ZA SPOMENIK PADLIM BORCEM V SV. KRIŽU PRI TRSTU

Naprošeni smo bili od akcijskega odbora iz Sv. Križa pri Trstu, da bi prispevali tudi mi tu v izseljenstvu za postaviti spomenik padlim protifašističnim borcem v Sv. Križu, kateri so žrtvovali življenje za svobodo našega naroda.

Odzvali smo se prošnji in za to akcijo se je organiziral provizorični odbor vaščanov v Buenos Airesu, kateri je potom nabiralnih pol med vaščani in znanimi prijatelji nabral sledeče svote: Pola štev. 1 — \$ 127,40, štev. 2 — \$ 77.—, štev. 3 — \$ 109.— in štev. 4 — \$ 815.—. Skupaj torej \$ 1.128,40.

Najlepša hvala vsem tistim, ki so z dobro voljo prispevali k gori omenjeni svoti.

Posebno pa tudi našim vaščanom, ki so napravili svojo dolžnost in se pokazali v svoji nabiralni polji s svoto \$ 815.—.

Da smo prispevali za postavitev spomenika padlim našim borcem, nismo s tem napravili drugega, kot našo dolžnost napram junakom, ki so se borili ne samo za svobodo našega slovenskega delavstva, temveč za svobodo delavskega ljudstva celega sveta. Da bo spomenik vsem vdovam, materam in sirotam služil v tolažbo in kot slika onih padlih ter kot trajen spomin vsem in tudi onim, ki niso prizadeti v tako žalostnem okvirju, naj bo obenem tudi simbol vseh vaščanov ter njihov kažipot v boljši bodočnosti.

Svetokriški odbor.

POROČILO OBČNEGA ZBORA U. S. J. — SLOVENSKI ODBOR

(Nadaljevanje s 4. strani)

Pojasnilo

Ker v zadnjem času se je pričelo širiti razno govoričenje, s katerim se mora samo škodovati domovini, čutimo dolžnost pojasniti: 1) Da "Slovenski odbor" še v nadalje deluje za v pomoč domovini. 2) Da vse nabrano (manj stroški) gre za Pomč. 3) Knjige so v popolnem redu in na razpolago vsacemu, ki jih želi.

Za tem se je prišlo v razno, kjer so bila stavljen razna vprašanja, ki so bila popoljno rešena.

Kot smo zadnjič omenili, danes prinašamo poročilo katero je na občnem zboru podal tajnik organizacije tov. J. Adolf Bergoč.

Tovarišice, tovariši! S pričujočim poročilom hočem v glavnem opisati dosežanje delovanje našega odbora. Ena izmed glavnih skrbi je bila pridobiti čim večje število članov, za tako lažje vršiti veliko nalogo, ki smo in še imamo pred seboj: Pomagati v čim večji meri našemu trpečemu ljudstvu. Pri našem delu smo naleli na razne težkoče, katerih pa tu ne bomo analizirali.

Po našem mnenju ena izmed najvažnejših nalog, je bila ustanovitev raznih pododborov, s pomočjo, katerih smo dvignili organizacijo na višino katero do takrat ni dosegla še nobena druga organizacija.

Z ustanavljanjem pododborov v okolici mesta je naša organizacija zadobila drugo lice, da je temu tako nam dokazuje dejstvo da poprej je štela naša organizacija samo okrog 400 članov in danes lahko rečemo, da šteje približno z 10% našega naseljenštva v rep. Argentini.

Pomoč

O priliki kampanje za \$ 1.000.000, Slovenski odbor je napel vse sile, mobiliziral je vse pododbore in pripravil poseben material: Dnevnice, s katerimi smo dosegli dober uspeh, za tem smo prav aktivno in v precejšnji meri sodelovali pri razprodaji Patriotičnih Titelnev izdanih po Koordinacijskem odboru. Tekom svojega poslovanja naš odbor je organiziral dve razstavi, tri prireditve in en pic-nik.

Prireditve so dale v moralnem kot materialnem oziru dober uspeh, ravnotako pic-nik, ki se je vršil skupno z D.K.D. Ljudski Oder in društvom "Ivan Cankar".

Namen

U.S.J. - "Slovenski odbor" je bil ustanovljen v svrhu pomagati našemu ljudstvu, to da pri vsem tem nismo zanemarjali problemov tikaajočih se naše naselbine v Argentini v tem oziru smo in se bomo borili proti sovražnikom Nove Jugoslavije. Aktivno smo se udeležili tudi kampanje za priključitev naših krajev k Jugoslaviji. Poleg tega naša organizacija je znala dati naselbini vedno zdrave in ravne smernice v pogledu na našo domovino.

Delovanje pododborov.

V kraju Villa Scaaso se je ustanovil pododbor dne 27. II. 1946. Uspehi so bili nad vse zadovoljivi, kar nam potrjuje število članstva, katero je naraslo na 140. Tovarišice so se prav agilno oprijele dela, z njih sodelovanjem se je organiziralo več prire-

ditve, katere so uspešno potekle.

Tudi odborniki so bili kos nalogi, izvršili joč točno naloge naložene po glavnem odboru. Mimogrede moramo tudi povedati, da svoječasno in to radi nepravilnega razumevanja se je nalezelo na razne težkoče katere se je polagoma odstranilo. Na splošno delo je rodilo dobre sadove, toliko v korist našega trpečega ljudstva, kakor tudi naše naselbine tega okraja; prvim se je pomagalo, druge se je organiziralo, kar dokazuje, da se lahko istočasno za v pomoč domovini in v korist naselbini.

Pododbor Parque Patricios

Ustanovljen dne 14. IV. 1946, označen kot eden izmed najbolj discipliniranih in dobro organiziran. Tako nam potrjuje dosedaj izvršeno delo. Posebno značilno delo tega pododborja je: da v sredini mesta je znala organizirati 130 članov. Kot bomo videli pozneje bili so vedno na mestu med drugimi v vseh kampanjah so nad vse požrtvovalno vršili svojo dolžnost. Na splošno jim moramo častitati za uspešno izvršeno delo.

Delovanje tega pododborja nam potrjuje, da kulturno društvo in organizacija za pomoč lahko uspešno skupno delujejo za v pomoč. To skupno delovanje nam dokazuje, da delo za v pomoč nikakor ne otežkojuje socialno-kulturnega delovanja društva; nasprotno, olajšuje in poveča za kar nam je dokaz, da društvo "Ivan Cankar" je danes močnejše nego prej.

Uspehi pododborja so zadovoljivi. Uspehi so organizirati 106 članov. Častitati moramo podoboru in člansto za dosežene uspehe kakor tudi društvu "Ivan Cankar", ki je dalo na razpolago svoje prostore in je vedno skupno sodelovalo.

Pododbor Istrijanov.

Z ustanovitvijo tega pododborja smo dosegli velik uspeh. V naše vrste je pristopilo veliko število bratov Istrijanov, kateri do takrat skoraj niso šteli z nobeno organizacijo. Na podlagi aktivnega delovanja šteje danes ta pododbor z skoraj 300 člani.

Organizirali so več prireditve z skoraj nepričakovanim uspehom, kar nam dokazuje, da nivo te skupine je precej visok. Vse dosedanje delovanje nam dokazuje, da pododbor ima disciplinirane in sposobne tovariše, kateri so znali pravočasno razkrinkati nasprotnike U.S.J. ki so ob enem nasprotniki naše domovine. Zato častitamo bratom Istrijanom.

Ituzaingó - Castelar.

Čeprav v tem okraju nimamo pododborja — radi premalega števila naših ljudi — imamo pa skupino, katere uspešno vrši delo za v pomoč domovini. Častitamo tovarišem iz Ituzaingó - Castelar, želeč da bi tudi v naprej ostali združeni in aktivni kot do danes.

San Martin.

Pododbor v San Martinu — ustanovljen v decembru lanskega leta — je v tej kratki dobi uspešno izvršil nadeto si nalogo. Čeprav, poprej niso aktivno sodelovali v drugih organizacijah so pokazali sedaj veliko skrb in aktivnost za našo organizacijo, kateri so v kratkem času obstoja pridobili nad 70 članov.

Tovarišice, tovariši! Naprej z započetim

Iz Uredništva

ženskemu Odsaku Slov. Doma. — Vaša zahvala in slika se priobčijo v prihodnji številki Slov. Glasca, ker nam klišarna ne more izgotoviti klišee pravočasno za to številko.

M. Golobič. — Prejeli Vaše pismo. Kar nam poročate o "Protestu" nam je že vse znano, saj ga izdajajo v Bs. Airesu. Mi se tu zato niti ne zmenimo in ne izgubljam čas za odgovarjati. Ko "Protest" dospe v slovensko hišo je takoj na ognju, ker na žalost naše ljudstvo ne zna kam ga vrniti.

TISKOVI SKLAD

Za tiskovni sklad Slovenskega Glasca so darovali sledeči: k

- Pečenko José \$ 1.—
- Basanese Marg. " 2.—
- Jakin Bogomir " 2.—
- Rojaki v Rosariju po tov. St. Žigonu " 36.—

Vsem najlepša hvala!

Upravništvo.

MEHANIČNA DELAVNICA

Anton Klinc

Tinogasta 4386-88 U. T. 50-5750

HERRERIA DE OBRAS

BRATA RIJAVEC

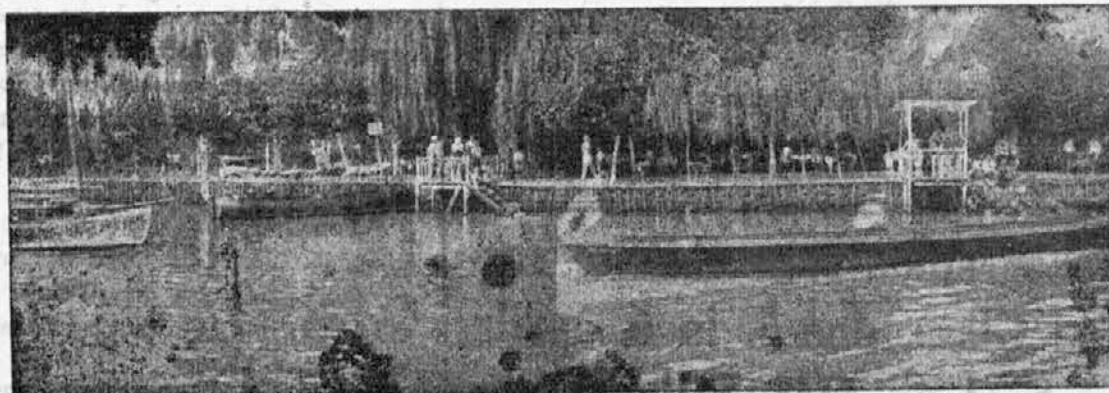
Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela
Segurola 1608-14 U. T. 67 - 6250
Buenos Aires

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJELO KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires

RECREEO EUROPA

Pripraven za nedeljske izlete v Tigre. - Prevoz s postaje Tigre F.C.C.A. do Recrea in nazaj:

\$ 1.— za otroke \$ 6,50

Lastnika:
BRATA ROVTAR
Tigre FCCA. U. T. 749-589

Río Carapachay

Srečne in vesele Velikončne praznike želi uredništvo in uprava Slov. Glasca.

Un grato acontecimiento

YUGOSLAVIA REALIZA EN ZAGREB UNA FERIA INTERNACIONAL PRIMERA DE POSTGUERRA

— 31 DE MAYO AL 9 DE JUNIO DE 1947 —

Los pueblos yugoslavos, en la guerra que les fué impuesta, han luchado denodadamente por la liberación de su patria, y en la paz, luchan con el mismo espíritu y abnegación para reconstruir todo lo que les fué devastado. Con una rapidez asombrosa rehabilitan sus puentes, vías férreas, carreteras, fábricas, usinas etc. Y lo que más sorprende es el impetuoso resurgimiento de sus fuerzas vivas; y para demostrarlo organizan su PRIMERA FERIA INTERNACIONAL DE ZAGREB, de post-guerra. En esta FERIA se exhibirá todo lo que la voluntad férrea de los pueblos yugoslavos pudo elaborar, en tan breve lapso de tiempo, y hacer conocer los numerosos productos naturales y manufacturados; muchos de ellos desconocidos antes como yugoslavos, por haber llevado rótulos foráneos.

La FERIA DE ZAGREB, se inaugura el 31 de mayo próximo y será clausurada el 9 de junio del corriente año.

A los comerciantes e industriales argentinos, que actualmente reanudan sus habituales viajes a Europa, se les brinda la oportunidad de visitar la FERIA INTERNACIONAL DE ZAGREB, donde podrán realizar ventajosas operaciones y transacciones mercantiles. Asimismo conocerán un mercado que renace con toda pujanza, y donde una fuerza dinámica trabaja incansablemente para abrirse paso entre las naciones más prósperas y civilizadas.

Hoy, consolidadas las relaciones diplomáticas, económicas y culturales con la República Argentina, facilitan y posibilitan toda tramitación comercial, pudiendo concertarse cualquier convenio tanto de importación como de exportación. Las perspectivas son muy halagueñas, y no hay duda de que podrán realizarse gran-

des negocios entre los dos países. Yugoslavia necesita muchos productos argentinos, como: cueros, lana, algodón, carnes conservadas y probablemente yerba mate etc.; y puede vender otros, como: grandes variedades de maderas de construcción, especialmente el famoso roble de Eslovenia, papel, pulpa de papel, cemento, mármol, cobre y sus derivados, licores de afamadas marcas; frutas secas, como ciruelas, almendras, higos y muy especialmente hongos secos, de gran renombre; variadas clases de vinos. Yugoslavia desarrolla también una gran industria pesquera, exportando grandes cantidades envasadas; saladas y en aceite. Hay muchos trabajos manuales, bordados a mano, rancias, etc. de gran valor artístico.

La renovación comercial con Yugoslavia será de conveniencia recíproca y dará lugar a mejores y más estrechas vinculaciones, cimentadas con nuestra laboriosa inmigración, desde los albores de la independencia argentina.

La Legación Yugoslava visará los pasaportes con toda prontitud.

Mateo Bojanić

Secretario General del Comité de Informaciones en la Argentina.

Jekše Ektor
MIZARSKA DELAVNICA
Dr. Luis Belaustegui 4466
U. T. 67-3621

PRVO SLOVANSKO POGREBNO
PODJETJE
Peter Sanehek
Av. San Martín 5468. U. T. 50-8539

Pismo iz Gorice

Naš rojak Anton Mislej je prejel od sovaščana Bernarda Bratuž iz Gorice, sledeče pismo:

Gorica, marca 1947.

Med drugim piše: "...Na koncu Vam moram povedati še eno žalostno, katero prav gotovo že veste. Namreč, da je Jugoslavija podpisala mir in prepustila Gorico Italiji. Zelo je bil žalosten ta dan za nas Goričane. Videl sem naše ljudi jokati. Gorica je bila za nas vse. Zanj so padali naši fantje po gozdovih, zanj smo tvegali življenje v borbi. Vsak Primorec je hrepenel konec vojne z gotovostjo in prepričan je bil, da Gorica ne bo nikoli več laška, saj so jo Lahi zapustili. A prišli so naši "preljubi" zavezniki in jo nazaj dali, oziroma darovali Italiji. Ko sem leta 1945. junija meseča, takoj po končani vojni šel v Benetke in v Marghero, so me tamkajšnji inženirji neke tovarne obkolili in me povpraševali kaj bo z Vidmom (Udine), ali bo jugoslovanski ali bo ostal Italiji. Za Gorico in Trst se sploh niso več zmenili.

Italiji sploh ni za zamerit če Gorica pade njej, saj sta ji Amerika in Anglija jo darovali. S tem so le hoteli kaznovati Jugoslavijo.

Poglejmo samo kakšna bo meja. Železniška proga, ki gre iz Trsta skozi Stanjel, Gorico in naprej skozi Sv. Lucijo v Podbrdo bo v Jugoslaviji, enako goriško svetišče Kostanjevica in Sv. Gora z Solkanom vred. Tako ostane pod Jugoslavijo Vrtojba, Miren in Šempeter. Od mojega stanovanja pa do meje bo samo 300 metrov. Sicer pa jaz ne mislim ostati pod Italijo. Če bo le mogoče se izselim v Šempeter ali pa v Solkan. Saj službo pri laški firmi sem že odpovedal, ker so me iskali za zadrugo na debelo, ki ima začasni sedež v Solkanu. Sem že tretji mesec tam v službi. Kaj sem hotel, saj v Gorici tako ne bo kruha. Posebno irgovina in obrt bo morala popolnoma propasti. Gorica bo izgubila vso Vipavsko in Soško dolino, skoraj vsa Brda in Kras. Od koga naj potem živijo? Od Furlanije ne, ker oni se vsi obračajo v Videm (Udine). Gorici ne ostane drugo kot Sovodnje, Standrež, Podgora, Pevma in Števerjan, to sicer od slovenskih vasi. Vse drugo pade pod Jugoslavijo. Saj ko bi nam dali še tistih par kilometrov do Soče z Gorico, bi jih nobeden ne vprašal več. Mi bi imeli svoje mesto in naše vasi in drugo nam ne bi bilo mar. Tako pa si bomo morali graditi novo Gorico onstran goriške severne postaje. Naši zavedni Podgorci, Števerjanci in Standrežci pa bodo morali nazaj okusiti laško zatiranje. Jaz pa upam samo to, da si Lahi ne bodo upali več delati s temi našimi ljudmi tako, ker se bodo bali in se bodo zavedali da ni več Jugoslavija iz 1918, temveč da je — Titova. Vedeli bodo, da se že v Mirnu, Vrtojbi, Šempetru, na Svetogorski postaji in v Solkanu nahaja močna nova Jugoslavija in žnjo Sovjetska Rusija in vsi slovanski narodi. Prepavil jih bo strah takoj, ko jih bodo zapustili gospodje "naši" zavezniki Angleži in

CARPINTERIA MECANICA
DE
ANTONIO
GREGORIC
MURGUIONDO 1365
U. T. 68-0015

ESPECIALIDAD

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel
*
TRELLES 1402 U. T. 59-4104

BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Esloavo de Sud América

Sección YUGOESLAVA

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

- TRANSFERENCIAS DE FONDOS de Ayuda Familiar a Yugoestavia.
- CAJA DE AHORROS y CUENTAS CORRIENTES. Dos magníficos Servicios a disposición de la Colectividad Yugoestava.
- SECCION DESCUENTOS. El Banco atenderá de inmediato su Solicitud de Crédito.

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462

BUENOS AIRES

C. CORREO 390

Rojaki. Rojakinje!

Prva Konvencija Slovenskih društev v Argentini, katera se bo vršila 19. in 20. aprila bo viden dokaz delavnosti in požrtvovalnosti naših organiziranih izseljencev!

Restavracija

A. BENULIĆ & KUSERIĆ

*

Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

Združitev listov.

Znano vam je, da v naselbini smo imeli dva lista in sicer "Pravico" in "Slovenski list". Udr. Svob. Jugoslavija "Slov. odbor" je bil član Pravice in je s svoje strani napravil kar mu je bilo mogoče, za združitev listov.

Naše zadržanje v tem vprašanju je bilo bazirano na mnenje mase naše naselbine, katera je bila takrat po večini za združitev obeh listov. Z naše strani smo napravili kar je bilo mogoče, da bi združitev bila čim več mogoče demokratična.

Razumeli smo, da s združitvijo bomo dali naselbini boljši in popolnejši časopis. Razumemo, da danes ni še vse na mestu, prepričani pa smo, da s časom se bo vse uredilo, zato pa pozivljamo vse naše članstvo naj podpre "Slovenski Glas", edino glasilo naše naselbine, ki ima nalogo orjentiroti in vzgajati naše ljudstvo.

Stiki z drugimi organizacijami

Naši stiki z drugimi društvi in organizacijami v naselbini so na splošno dobri, saj skupno smo dosegli ustanoviti "Slovenski Svet".

Toda posebno moramo označiti eno društvo, katero s sodelovanjem in pomočjo je mnogo pripomoglo uspešnemu razvoju naše organizacije, to je D. K. D. Ljudski odbor, kjer smo sedaj zbrani, društvo katero nam je dalo brezplačno sedež že nad leto in pol, za kar smo zelo hvaležni v imenu našega trpečega ljudstva ob enem upamo, da za v naprej naše vezi bodo postale še trdnjše.

Sodelovanje v "Slov. Svetu".

"Slov. Svet" se je ustanovil na pobudo Koordinacijskega odbora za Pomoč Jugoslaviji. V njem so zastojniki vseh naših demokratičnih ustanov. Ta organizem je bil ustanovljen z namenom, da v naši naselbini poveže vse delovanje nanašajoče se za v pomoč domovini, toda s časom se je transformiral tako, da danes se poleg pomoči bavi z vsemi važnimi problemi tikajočih se naše naselbine. Njegovo delovanje je pripomoglo združitvi časopisov, kakor tudi rešitev raznih perečih vprašanj naselbine.

Sedaj se pripravlja konvencija, ki ima odobriti pravila in dati zakonitost odboru. Naše stališče je bilo vedno na bazi principov naše domovine.

Kongres "Udruženja Slovanov".

Kongresa smo se udeležili s 15. zastopniki sporazumno z ostalimi zastopniki drugih jugoslovanskih ustanov.

Splošno poročilo v imenu vseh Jugoslovancev je podal tov. Peter Zanetič in v imenu Slovenskih žen je govorila tovarišica Pepca Kodolja. Kongres se je vršil 1., 2. in 3. novembra leta 1946. (Odobranje).

delom v korist naše domovine in za enotnost naselbine.

Častitamo za dosedaj dosežene uspehe.

Zenski pododbor.

Med drugimi našimi pododbori moramo omeniti tudi "Zenski pododbor", kateri je od svoje ustanovitve neprestano in požrtvovalno na delu, kar bomo razvideli iz njih poročila.

Častitamo tovarišicam za njih uspešno delovanje, upajoč, da bodo tudi za v naprej tako aktivne.

Kongres Udr. Svobodno Jugoslavije

Kot vam je znano vršil se je II. Kongres Udr. Svob. Jugoslavije, kateremu so prisostvovali delegati odbora, pododborov in skupin, zbrani na skupnem sestanku.

Glavno poročilo odbora je podal tov. Franc Mohorčič, poročilo blagajne pa tov. Odra Štana.

Amerikanci, kateri jim sedaj dajejo potuho. Saj se pogosto izražajo, da potem za njih v Gorici ne bo varno. Saj tako sem tudi jaz prepričan. Marsikatero grenko krogeljico moramo sedaj požreti a to ne bo trajalo večno. V Gorici skoraj ni dneva, da ne bi Lahki goriškim slovenskim trgovcem ne položili mino pod trgovino. V tej kratki dobi je bilo že veliko število slovenskih trgovin razdejanih. Ponoči metajo bombe v stanovanja Slovencev. Pošiljajo grozilna pisma. Tudi jaz sem prejel eno tako pismo. A vse to bo trajalo nekaj časa, in prišel bo dan, ko bodo zavezniki zapustili Gorico in potem se bo pričelo plesati drugi ples. Ne bomo jim ostali dolžni. Povem Vam, da v Gorici bo še tekla kri. Človek ki je toliko pretrpel v borbi in potem zmagal si ne bo pustil, da bi mu premaganec stopal po prstih.

Tega ne nikoli. Ne bomo se več pustili zmerjat z "ščavi". V resnici, da tudi pod fašizmom se take reči niso godile. —

Nato med raznimi družinskimi novicami nadaljuje: "Praviš tudi, da ni važno, da bi se Vi vrnili nazaj domov. In zakaj ne? Jaz sem prepričan, dragi Tone, da vsi rokodelci, ki se nahajajo po svetu se v nekaj letih bodo lahko vrnili domov. Res, da trenutno v Jugoslaviji ni izobilja, a se dnevno položaj izboljšuje. In ker bo Jugoslavija pristno socialna država bo vsak lahko pošteno živel. Posebno obrtnikov in specializiranih delavcev primankuje. Praviš, da imaš tam deli hišo, prav, pa če bi si s tistim denarjem, ki bi eventualno izkupil tam, potem doma ali pa najsi v Vipavi, Ajdovščini, Gorici ali Reki lahko kupil in sezidal enako hišo in napravil lepo delavnico, kaj ne bi bilo lepo? Tako bi lahko mož od Pavle si kaj ustanovil tukaj in marsikateri drugi. Sploh jaz mislim, da bo za vse kruh doma in dosti boljši kot tam. Samo malo je še treba počakati, da se stvari uredijo. Meni že kar nekaj diši, da se bomo prav gotovo še videli in da bomo skupaj pili še "pristnega vipavca". Z veseljem bomo gledali po naši krasni Vipavski dolini, kamor ne bo več tujcev gospodarjev, vse bo veselo in zavedali se bomo, da je zopet, morda kot še nikoli prej ta lepa dolina naša in samo naša slovenska, jugoslovanska!! Res, da še ni vse v redu a dosti so krivi sami naši ljudje. Navajeni so bili ubogati tujci, četudi največjega cigana; medtem ko domačinu nočejo biti pokorni. Pa sčasoma bodo prišli tudi do tega zaključka. Vojska je zelo razdivjala ljudi, a čas je najboljšo zdravilo za vse to. Jugoslavija je bila vsa izropana, požgana in uničena, zato se ne more zahtevati takojšnjega blagostanja. Pa tudi do tega bomo prišli. Kako se človek veselo počuti ko gre v Ajdovščino, Vipavo in še dalje, ko ne vidi več karabinerjev, ne financev. Povsod le naši ljudje. Ne vidiš več tujih napisov, povsod le tvoj jezik. Mesto tujih vojakov, ki so te prezirljivo in sovražno gledali, danes vidiš prijazne obraze naših fantov, brate Dalmatince, Srbe in Hrvatce, ki pri srečanju prijazno pozdravijo. S prijaznim in odkritosrčnim pogledom ti povejo, da oni niso tvoji gospodarji temveč bratski gosti. Po vaseh slišiš lepo petje, tu pa tam v gostilni čuješ veselo harmoniko. O kolikšna sprememba. Na zidovih opaziš lepake, ki vabijo na veselice, pevske in telovadne nastope. Vse priča vstajenje naroda po tolikih letih suženjstva....

Torej še enkrat mnogo pozdravov vsem skupaj!
Bernard in družina.

F. HRADILAK

FIAMBRERIA — Puesto N° 8
Mercado "LAS MAGDALENAS"
Fco. Beiro 5276 - U. T. 50 - 6990

INDUSTRIJA PAPIRJA

W I D E R

Andrés Fereyra 3965 U. T. 61-2260
Buenos Aires

Tržaška Prosta luka

RAVNATELJ PROSTE LUKE IMA PRAVICO ODREDITI V PROSTI LUKI (JUGOSLAVIJI IN ITALIJI) POSEBNE POMOLE

Kot znano, je dodan "Trajnemu statutu Svobodnega tržaškega ozemlja" poseben pravilnik Proste luke, ki vsebuje posebne določbe o ureditvi in poslovanju tržaške Proste luke. Ker marsikdo še najbrž ni imel prilike seznaniti se s podrobnostmi tega pravilnika, je primerno, da o njem podrobneje spregovorimo.

Prosta luka, ki je bo imelo Svobodno tržaško ozemlje, bo obsegala dosedanjo Prosto luko (stara pristanišča ob južni postaji, novo pristanišče pri Sv. Andreju ter Ieano in pritrolejsko pristanišče), medtem ko bo del prejšnje Proste luke "carinsko pristanišče" ob Ribjem trgu namenjeno predvsem pristajanju potniških parnikov v lokalnem prometu, izven Proste luke. To se pravi, da so prednosti in dolžnosti Proste luke omejene na določeno površino Svobodnega tržaškega ozemlja, tako da ne veljajo niti za vse Svobodno ozemlje niti za celo mesto. Gre torej samo za prosto luko, ne pa za "prosto mesto", kakor je bil Trst do leta 1891, ko je bil priključen carinskemu področju avstro-ogrske monarhije. Vendar daje pravilnik vladnemu svetu Svobodnega tržaškega ozemlja pravico, da v sporazumu z Ljudsko skupščino poveča obseg Proste luke.

Svobodno ozemlje uživa vse pravice svobodne države, v kolikor jih izrecno ne omejujejo določbe statuta (pravice guvernerja, Varnostnega sveta, organizacije ZN, Mednarodne komisije v Prosti luki itd.) in bo torej lahko svobodno urejevalo domači in tuji promet na ozemlju izven Proste Luke. Sicer pa je prednosti carinske svobode deležno samo blago v tranzitu, to se pravi na prehodu skozi Prosto luko; kakor hitro bi bilo uvoženo na STO z namenom, da se tu porabi ali proda, bi zapadlo carini. Do tu torej ni nikakršnih bistvenih izprememb dosedanjšega stanja, ako namesto države "Italije" postavimo STO.

V Prosti luki niso dovoljene svobodne cone, kakor so na primer doslej obstojale v Hamburgu za Českoslovaško ali v Solunu za Jugoslavijo; na področju teh svobodnih con omenjene države lahko svobodno razpolagajo s svojim blagom in ga do določene stopnje lahko tudi predelujejo. Ravnatelju Proste luke je edino dana pravica, da v Prosti luki odredi Jugoslaviji in Italiji posebne pomole za pristajanje jugoslovanskih in italijanskih ladij, "da bi ugodil posebnim potrebam jugoslovanske in italijanske zastave na Jadranu". Tarife za storjene usluge v Prosti luki morajo biti za vse države enake. Manipulacija z blagom (sortiranje in delna predelava) je dovoljena v dosedanjih mejah. Edino vlada STO bo lahko dovolila obratovanje novih podjetij v Prosti luki.

Državam v tržaškem zaledju, ki priznajo veljavnost pravilnika Proste luke, je prepovedano s posebno tarifno politiko na svojih železnicah odvajati promet iz tržaškega zaledja v svoje luke na škodo Trsta, recimo Jugoslaviji na Reko, Italiji v Benetke, Českoslovaški v Hamburg, Poljski v Gdinjo in Gdansk. Ta omejitev ne velja za jugoslovanske luke na južnem Jadranu.

S to splošno določbo še ni rešeno vpra-

šanje "jadranskih tarif", ki so bile povprečno za 33% nižje od normalnih na progah v tržaškem zaledju (Jugoslaviji, Avstriji, Českoslovaški in na Madžarskem) in ki so do neke mere omogočale Trstu in Reki konkurenco pristaniščem na Severnem morju (Hamburg in Bremen) in na Baltičkem morju (Gdinja in Gdansk). Pravilnik ne govori o vzpostavitvi teh tarif, pač pa državam v zaledju samo prepoveduje uvedbo prednostnih tarif na škodo Trsta. Če ostane pri tem in če se v mirovno pogodbo z Nemčijo ne vnese ustrezajoča klavzula, ki bi tudi Nemčiji prepovedala uvedbo prednostnih tarif na železnicah in rekah, bodo nemška pristanišča v nesprimerno ugodnejšem položaju kakor Trst.

Novost predstavlja določba, da se "Prosta luka" konstituirala kot pravna oseba z lastnim proračunom in da jo vodi ravnatelj ki ga imenuje guverner na predlog vlade. Do zdaj je "Prosta luka" upravljala avtonomno telo "Javna skladišča", v katerem so bila zastopana resorna ministrstva in trgovske in delavske strokovne organizacije v duhu novega pravilnika bo ta ustanova likvidirana ali pa bo njeno področje močno omejeno. Za ravnatelja Proste luke ne smejo biti imenovani ne jugoslovanski ne italijanski državljani. Uradniška mesta so rezervirana predvsem za tržaške državljane, kar pomeni, da se za uradnike Proste luke lahko postavijo tudi tuji državljani. Ravnatelj poroča o svojem delu guvernerju in vladi. Proračun Proste luke odobrava Ljudska skupščina STO.

Como piensa y como actúa nuestra juventud

El presente artículo tiene como único y principal objeto el de despertar en la juventud eslovena el amor hacia su patria de origen, o la de sus padres, si han nacido en la República Argentina, para que en todo momento estén dispuestos a defender los derechos que nos asisten, como me he visto obligada a hacerlo yo en oportunidad de una fiesta de cumpleaños a la que fui invitada.

Antes de iniciar el relato del desagradable incidente del que fui protagonista involuntaria quiero dejar constancia de que en él me atengo estrictamente a la realidad y que no persigo el objeto de hacer de él una novela.

Para que lo ocurrido sea a todos comprensible haré la aclaración de que la persona que lo ha motivado es de nacionalidad italiana y lo que es aún más censurable fanática partidaria de las ideologías fascistas.

★

—Señorita Vida, permítame que le presente a mis patronos, los Señores Hugo y Vincenzo N.

—¡Encantada de conocerles!

Realizada la presentación el señor Vincenzo N. volvió a dirigirse a mí con la siguiente pregunta:

—Señorita: —si no es indiscreción para Ud. ¿podría decirme de qué nacionalidad es Ud.? Tiene un algo que revela pertenencia extranjera, un algo que me recuerda familiar a pesar de que en éste momento podría localizarlo.

—Soy yugoslava Señor (en realidad italiana, nacida de padres eslovenos en territorio esloveno adjudicado a Italia después de la guerra 1914—1918, pero algo que jamás aceptaré).

La respuesta que obtuve produjo en efecto que produciría un rayo si cayese sorpresa en medio de una calma absoluta yugoslavos son unos salvajes.

Mi primer impulso fué el de contestar con otra grosería, pero recordé que era mujer y por ésta razón me limité a decir: —Tiene Ud. razón, señor. Pero no de recordar que la razón, en estos casos se le da solamente a los niños y a los jóvenes. Ud. ya no es un niño, así que deduzca sus propios medios el calificativo que le resta...

—¡Caramba! Es la primera vez que hablan de ésta manera. Soy patrón, debe respeto y...

—... ¡Yo no soy una de sus empujadas señor, tengo una instrucción superior a la que ellas puedan tener y me da la base necesaria para sostener la razón que me asiste.

—¡No sé que instrucción puede tener si todos los de su raza forman una embrutecida e ignorante!

—¡Soy maestra, señor, y tengo todos los conocimientos que necesito para mentar lo que digo!

Esta manifestación tuvo la virtud de reflejar en su rostro la más aguda expresión de incredulidad y de burla; y haciendo de la más punzante ironía me preguntó: —... Y ¿qué enseña Ud., ¿aritmética, geometría?, ¿castellano?, ¿qué me enseñaría a mí?, ¿qué cree Ud. que yo no sé?...

No vacilé ni un instante en pagarle

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

ODŠKODNINE — ODSLOVITVE — NEZGODE — DEDŠČINE
IN VSE SODNIJSKE TRAMITACIJE
Uradne ure: od 18 do 20

DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8° - Escritorio 823
Nasproti Obelisku

Buenos Aires
U. T. 35-6243

con ironía y le contesté:
 —Lo que Ud. necesita y con urgencia son una lecciones de educación! Pero yo quiero alejarme del tema que me interesa señor y por eso quiero que me esponga las razones que le asisten para afirmar que todos mis compatriotas son unos salvajes.
 No solamente son salvajes, sino que son adrones! — ¿Qué derecho tienen ellos de poderarse de nuestra Istria?
 — ¿Vuestra Istria? ¿Desde cuándo señor, se puede saber? . . .
 — Desde siempre! Ya desde los tiempos del Imperio Romano!
 — También España, Grecia, parte de Oriente, Norte de África integraron hace tiempo el famoso Imperio Romano. ¿Por qué reclama Italia esos territorios como posesión suya? Si Ud. tiene la inteligencia que me llega en los míos, podrá llegar a la conclusión de que desde todos los puntos de vista, comenzando por el étnico, pasando por el económico y geográfico para terminar por el político, Venecia Julia y Trieste debían anexarse a Yugoslavia.
 — Va Ud. muy lejos señorita. Esos son territorios que jamás debieron haber salido de manos de Italia . . .
 — Querrá Ud. decir que jamás debían haber llegado a manos de Italia, la nueva Yugoslavia que entonces estaba en formación no pudo impedirlo y quién hubiese podido hacerlo no estaba representada en las asambleas . . .
 — Se refiere acaso a Rusia, la señorita?
 — Sí! A Rusia que defiende y defenderá siempre los derechos del slavo. Ella podría haber impedido que esos territorios "se vendiesen" entonces a Italia.
 — A esta altura de nuestra discusión, mi espíritu estaba tan acalorado que no pude contenerme y continué diciendo:
 — Ud. que quiere calificar a los yugoeslavos de salvajes, dígame: ¿qué fueron los fascistas — aquellos fascistas que hoy guardaron sus camisas negras — antes de la caída de Mussolini?, ¿qué fueron?, ¿ángel o acaso?, ¿le son conocidos a Ud. los crímenes que cometieron en aquellos territorios a los que Ud. asegura han llevado cultura y renovación?, ¿le son conocidas a Ud. las persecuciones de que fueron objeto aquellos que tuvieron la valentía de mantener muy en alto el estandarte de su nacionalidad?, ¿conoce Ud. los atropellos de que fueron objeto las sociedades eslovenas?, ¿pues como continúe hablando de esta manera me verá obligada a relatarle todo para que llegue Ud. a sentir vergüenza de ser hombre de ideología fascista . . .
 No me dejó concluir, sino que levantando el brazo en gesto amenazador hizo un ademán hacia mí éste torrente de palabras:
 — Todo lo que les ocurrió, les está muy bien empleado. El deber de Uds. era el de someterse al conquistador, el fascismo fué una organización perfecta y digna de admisión y su jefe un líder magnífico, un hombre de inteligencia superior que como buen italiano perseguía el objeto de hacer una Italia grande . . .
 ¡Sí!, a expensas del prójimo y tratando de ahogar en él lo que es más sagrado en todo ser viviente: ¡el amor

a su patria y el sentimiento de su propia nacionalidad! . . .

—El más fuerte debe prevalecer siempre!

—¿El más fuerte? Creo señor que el rasgo que más caracteriza al fascista italiano es la . . . ¡cobardía!

Esta flecha dió en el blanco, y con el rostro descompuesto volvióse hacia mí diciendo:

—Mussolini fué el más valiente italiano de la historia! . . .

—¿Sí? Mientras les protegían las bayonetas él y su camarilla fueron la expresión más fidedigna del salvajismo y la barbarie, pero después . . .

No me dejó continuar y me replicó:

—¡No fué tan fiero el león como lo pintaban!

—¿Así? Dígame: ¿cuántos años contaba Ud. cuando llegó a la Argentina?

—Diez y seis, señorita.

—¿Y actualmente cuantos tiene?

—Cuarenta y nueve.

—Entonces Ud. no sabe lo que es fascismo. Una cosa es contemplar una fiesta de afuera y otra muy diferente es lidiar con ella encerrados en su jaula como lo hemos hecho nosotros.

Luego queriendo burlarse de mí, me preguntó:

—Ud. era una nenucha entonces. ¿Cómo hizo para luchar con el león?

—Yo no lo hice porque era una niña aún, pero sí lo han hecho los míos y en mi familia hay mártires que cayeron víctimas del fascismo en aras de una libertad que ahora se nos niega.

A una raza inculta y atrasada como la vuestra jamás debía otorgársele el derecho a la libertad.

Esto ya era demasiado y levantándome de la silla me erguí delante de él y le dije:

—Si en realidad fuésemos atrasados e incultos como Ud. dice no habría surgido de entre nuestras filas la figura que hoy rige nuestros destinos, cuya inteligencia y aptitud le permite dirigir a su pueblo hacia el progreso . . .

Y acentuando mi expresión de desafío continué:

—El mariscal Tito, señor, surgió de la nada y no habría surgido si su inteligencia no lo hubiese impulsado y en cuanto a la cultura le diré que es mucho más superior a lo que Ud. se imagina y que no tardará en manifestarse a los ojos del continente europeo.

—¿Será una cultura pobre . . .

—¡Pobre no! Escasa quizás . . . Y si lo es tenga en cuenta señor, que Yugoslavia es un país joven y que a todo país joven y de principios bien organizados le espera un futuro brillante, que la cultura que se está gestando no tardará en desarrollarse en todo su esplendor.

Con esta afirmación puse fin a ésta discusión que ya se tornaba por demás violenta a pesar de que estoy segura de que el empecinado señor hubiese querido continuarla.

Pero antes de retirarme de la fiesta, quise demostrarle que los yugoeslavos tenemos más educación de la que él había imaginado y me despedí de él con las siguientes palabras:

—¡Buenas noches, señor! ¡Encantada de haberlo conocido! Espero sabrá perdonarme si fui algo violenta en mis replicar y le aconsejo tenga presente siempre que todo yugoeslavo esté, donde esté y hable con quién hable no vacilará jamás en defender lo suyo y los derechos que le asisten.

Vida Gomišček.

Stavbinska Kovača
 G. ŠTAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2443 Florida, FCCA

Kako živijo pionirji v Mladinskem domu v Mariboru

Pionirji so ravno prihajali iz šole, ko sva si s tovarišem upravnikom ogledovala učilnice. Veliki, svetli prostori, v katerih preživljajo večino svojega izvenšolskega časa, so polni prijaznosti in domačnosti. Tukaj se pionirji pripravljajo oza šole, imajo svoje igre ter kulturne in politične ure. Na stenah so lično urejeni stenčasi, katerim dajejo različne slike in karikature še posebno slikovitost. V obeh učilnicah, od katerih je ena namenjena učencem višjih, druga pa nižjih razredov osnovne šole, je na vidnem mestu obešen mesečni načrt dela.

Ob enih je kosilo. Malo po drugi uri pa so dečki in deklice že zopet v učilnicah. Sedaj imajo uro prostega časa, ki ga vsak po svoje izkoristi. Nekateri sestavljajo najrazličnejše like iz kock, drugi pišejo za stenčase ali se ukvarjajo z risanjem. Za tem pride učenje. Pionirji morajo sestavljati domače naloge sami, le pozneje jih vzgojitelji pregledajo. Pri učenju pomagajo boljši učenci slabšim, delno pa jim pomagajo tudi prefekti.

Velika stavba s prostranim vrtom ob Koroščevi ulici, kjer je bilo včasih dijaško zavetišče, je danes Mladinski dom v Mariboru. Ustanovljen je bil že kmalu po osvoboditvi. Kljub temu, da so bili v začetku vsi prostori močno demolirani, se je dom po zaslugi socialnega odseka MLO hitro obnovil in bil preskrbljen z najpotrebnejšim inventarjem. Danes je v domu 35 dečkov in 15 deklic v starosti 7—14 let.

Pionirji, ki so v glavnem sirote brez staršev, so našli tukaj svoj drugi dom. V domu se vzgajajo v pravo Titovo mladino, ki bo že v zgodnji mladosti osvojila ljubezen do dela, postala samodisciplinirana in odločna. Da hočejo pionirji v resnici postati takšni, kažejo tedenske politične ure, za katere vlada veliko zanimanje.

En dan v tednu imajo določen za učenje deklamacij in iger. Sedaj se učijo igro "Pionirji iz Tihega dola", ki jo je napisal Branko Čopič. Prvo predstavo bodo imeli v tovarni "uHtter". S tem se hočejo vsaj delno oddolžiti za podporo, ki jim jo daje njihova sindikalna podružnica. Pionirji se z veseljem učijo tudi narodnih pesmi in kol, ki jih poučujejo člani narodnega gledališča.

Vsako nedeljo imajo odredni sestanek. To je za njih najbolj pomemben dogodek v tednu. Tukaj se pomenijo o vseh uspehih in neuspehih preteklega tedna ter določijo, katerim stvarjem bodo v prihodnjem tednu posvetili največjo pozornost. Ob nedeljah obiskujejo pionirji razne mladinske prireditve, kino in gledališke predstave ali pa odidejo na skupni izlet v okolico Maribora.

Nadzorstvo nad pionirji je poverjeno poleg upravnika še dvema prefektoma in vzgojiteljici. Ti imajo vsak teden pedagoške svete, kjer se posvetujejo o najrazličnejših problemih za izboljšanje vzgoje in sestavljajo načrte za delo. Prefekta, ki nadzorujeta učence pri učenju in igrah, imata za vsakega posebej opazovalne zvezke, v katere si zapisujeta vse potrebno, kar spada v otrokov razvoj v šolski dobi. Na podlagi teh zapiskov, iz katerih je razvidno, kakšnim vplivom je otrok podvržen; kakšna je njegova nadarjenost, za katere predmete kaže največ zanimanja, ali ima kritično ali nekritično mišljenje, ali kaže zanimanje za knjige, ali je v svoji starosti primerno razvit, kakšno je njegovo razmerje do človeka in živani, kakšne kazni dobiva in kako nanje reagira itd., lahko prefekta pristopita tudi k individualnemu vzgajanju učenca ter ga tako usmerjata k njegovemu bodočemu poklicu.

Kadar imate opravka v Bs. Airesu ne pozabite, da boste najbolje postreženi po zmernih cenah v HOTELU
"PACIFICO"
Anton Bojanovič
 CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

ROJAKI V ROSARIO IN PROV. SANTA FE
 Če potrebujete uradne prevode vaših krstnih, poročnih in drugih listin, obrnite se na našega prevajaleca (Traductor Público Judicial)
SAN LORENZO 937 Rosario

MERCADO "Las Magdalenas"
CARNICERIA — RAUBAR
 Puestos 21, 24, 25. Avda. Fco. Beiró 5276

EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA V SAAVEDRI
ANDREJ BOŽIČ in SIN
 Tehnična konstruktorja
 Ruiz Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

Franc Štekar
 Stavbinski podjetnik

Ramón L. Falcón 6371
 U. T. 64-3084

Slovenska Cvetličarna **"LOS ALPES"**
Hostar Anton
 Triunvirato 4223 U. T. 51-0732

Se priporoča rojakom dobro znana
ČEVLJARNICA
L. BRANKOVIČ
 Morlote 138 La Paternal

FABRICA DE MOSAICOS ALBERTO GREGORIĆ
 Venta de materiales de construcción
 Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA JOSE RADAN
 Bernaldez 1550 Buenos Aires

TOVARNA POHIŠTVA VINKO ROGELJ
 BLANCO ENCALADA 249-261
 VILLA ESCASO U. T. 652-0133

ZELEZO - BETONSKO PODJETJE TISKARNA Rudolf Živec
 SARMIENTO 40 Caseros

Bratov Komel
 ZA NAČRTE IN PRERAČUNE
 Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

Prevozno Podjetje **"GORICA" Lojk Franc**
 Villarroel 1476 U. T. 54-5172

BAR - PIZERIJA
 Vedno sveže pivo in druge vsakovrstne pijače. — Rezervirani prostori za družine.
Peter Filipčič

WARNES 2101 vogal GARMENDIA
 na Paternalu U. T. 59-2295

Krojačnica "Gorica" Franc Leban
 WARNES 2191 Buenos Aires
 Naproti postaje La Paternal

Sporočam cenjeni klienteli, da se nahaja moja radiotehnična delavnica sedaj v ul. Cespedes 3783, vogal Avenida Forest (tri cuadro od prejšnjega bivališča).
 Spet prejšnja telef. štev. 54-4560
Jakob Krebelj.

PNOO za Slovensko Primorje in Trst je izpolnil svojo zgodovinsko nalogo in se razšel

MNOŽICAM, KI BODO OSTALE IZVEN MEJA JUGOSLAVIJE, PNOO ZA SLOVENSKO PRIMORJE IN TRST NAROČA, NAJ OHRANIJO SVOJO ENOTNOST IN SE ŠE TESNEJE STRNEJO OKOLI S.L.A.U.

TRST, 25. febr. — opisnik Tanjuga poročajo: S podpisom mirovne pogodbe z Italijo je Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor za Slovensko Primorje in Trst dovršil svojo zgodovinsko nalogo. Člani PNOO-ja so se v nedeljo, dne 23. februarja t. l. zbrali v Trstu k poslednji seji, na kateri so pregledali delo PNOO-ja od njegove ustanovitve in sklenili, da se sedaj, ko v novih okoliščinah ne more več vršiti nalog, katere mu je poverilo primorsko in tržaško ljudstvo, razide. Predsednik Glavnega odbora PNOO-ja za Slovensko Primorje in Trst, France Bevk, je ob zaključku zadnje seje med drugim dejal:

"Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor za Slovensko Primorje in Trst je s podpisom mirovne pogodbe z Italijo dovršil svojo zgodovinsko nalogo.

Proglas PNOO-ja za Slovensko Primorje in Trst primorskemu ljudstvu

"Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor za Slovensko Primorje in Trst je na seji Glavnega odbora dne 23. februarja t. l. soglasno sklenil, da se razide.

Ob tej priliki se s ponosom ozira na pot, ki jo je prehodil od dne, ko je bil sredi najbolj krvave borbe proti okupatorju postavljen od ljudstva kot njegova najvišja naredbodajna in izvršna oblast, da dela v njegovo korist in pred vsem svetom zagovarja njegove pravice. Izjavlja s poudarkom, da je po svojih najboljših močeh vestno vršil svojo dolžnost v boju za demokratične pravice, za napredek in blagostanje prebivalstva tudi tedaj, ko mu je v coni A bila odvzeta oblastvena funkcija. Ni mogel pristati na sodelovanje za ceno rušenja ljudske oblasti in njenih ustanov, da bi s tem ne grešil proti načelom demokracije in izdal koristi ljudstva, ki mu je z izvolitvijo izkazalo svoje zaupanje. Medtem ko so bile v coni B, kjer je ljudska oblast neokrnjena, izvedene mnoge važne socialne in gospodarske reforme, se je moral PNOO na ozemlju cone A omejevati po večini na ljudsko samopomoč, na predloge, navodila ter nasvete in na proučevanje problemov, ki so se pojavljali na terenu, ne da bi jih mogel uspešno reševati.

Kljub vsem zaprekam in težavam je PNOO tudi v najtežjih trenutkih ostal zvest načelom, ki so ga sredi borbe poklicala v življenje, istočasno pa je zastavljal vse svoje moči in sposobnosti za to, da bi bila svetovna javnost pravilno poučena o razmerah v naši deželi, o željah in težnjah njenega prebivalstva, da bi bila dosežena pravična rešitev vprašanja bodoče pripadnosti Slovenskega Primorja in Trsta. Krivdo za to, da so bila znova pogazena demokratična načela pravičnosti, nosijo pred zgodovino tiste zapadne sile, ki so nam zaradi svojih imperalističnih teženj vsilile svojo voljo. Ponašljamo, kar smo poudarjali že večkrat, da se primorsko ljudstvo ne bo nikoli sprijaznilo z odločitvijo, ki je v ostrem nasprotju s pravico in njego-

Razhaja se v zavesti, da je storil vse, kar je bilo mogoče, da bi bilo vprašanje Julijske krajine rešeno v duhu pravičnosti. Iskrena demokratična čustva, ki so ga vodila skozi vso dobo njegovega obstoja, mu narekujejo, da tudi v sedanjem položaju dejansko prispeva k miru."

PNOO za Slovensko Primorje in Trst je nato izdal naslednji odlok:

"Zaradi mednarodne odločitve, da se SLOVENSKI DEL JULIJSKE KRAJINE razdeli med F.L.R.J., Republiko Italijo in Svobodno tržaško ozemlje, se Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor razhaja, ker mu je s to razdelitvijo onemogočeno izvrševanje nalog, za katere ga je primorsko in tržaško ljudstvo izvolilo."

Na primorsko ljudstvo pa je PNOO ob tej priliki izdal naslednji proglas:

vimi življenjskimi koristmi. Množicam, ki so se toliko žrtvovale za svojo svobodo in bile prevarane v svojih upih, ne bo mogel nihče braniti, da se ne bi z vso odločnostjo dalje borile za svoje cilje. Politična zrelost, s katero gledamo na dogajanje, nam narekuje, da bomo tudi v neosvobojenih krajih s sodelovanjem vseh pozitivnih sil delali za pomirjenje in za ustvaritev boljših življenjskih pogojev prebivalstva.

S tem, da je bila po mednarodni odločitvi proti volji ljudstva enotnost Slovenskega Primorja in Trsta nasilno raztrgana na tri dele, katerih vsak bo živel svojo usodo, je PNOO izgubil v poverjeni obliki svoj smisel ter je dovršil svojo zgodovinsko nalogo. Ko se razhaja, se za izkazano polno zaupanje toplo zahvaljuje prebivalstvu slovenske in italijanske narodnosti, ki ga je kljub vsem oviram in težavam podpiralo, ga spoštovalo in z njim najtesneje sodelovalo. Tistim množicam, ki ostanejo izven meja Jugoslavije, vneto priporoča, naj ohranijo bolj kot kdaj prej svojo politično enotnost in še tesneje strnejo okoli Slovensko-italijanske antifašistične unije in naj za uresničenje njenega programa nadaljujejo z borbo. Naj se z zaupanjem naslonijo na napredne sile nove Jugoslavije, kajti le z zvestim sodelovanjem vseh demokratičnih sil doma in v svetu bodo kdaj v bodočnosti lahko praznovali popolno zmago svojih teženj. PNOO se poslavlja z željo, da bi bil ta cilj, ki je bil tudi cilj njegovih naporov, čim prej dosežen v trajno pomirjenje in srečo primorskega ljudstva."

Corporación Médica "SUIPACHA"

ZDRAV. POMOČ ZA VSE BOLEZNI
Directores:

Dr. A. Izaguirre, Dr. H. J. Durán
y Dr. L. V. De La Puente
Sprejem: pop. od 15 — 20.

Ob nedeljah-praznikih: od 9 — 12.

Govori se Slovenski

SUIPACHA 28

Prispevek jugoslovanskih narodov k svetovni kulturi

Poročilo rektorja beogradske univerze dr. Stevana Jakovljevića, predsednika Slovanskega komiteja Jugoslavije, na Slovanskem kongresu v Beogradu

(Nadaljevanje)

Posebno mesto v jugoslovanski kulturi zavzema narodna poezija. Narodna poezija, zlasti epska, je bogato razvita pri vseh jugoslovanskih narodih, toda najvišjo umetniško obliko je dobila pri Srbih. Služila je kot podlaga za razvoj nove srbske književnosti. Po svojih umetniških in vsebinskih kvalitetah je srbska epika zares velik prispevek k svetovni kulturi. Izraža junaštvo srbskega naroda — borbo proti turškim zavojevalcem in zatiralcem, proti vsem zatiralcem na splošno. Njo je odkril in zapisal Vuk Karadžić v dobi njenega največjega procvita. Junaška borba srbskega naroda je našla v narodni epiki svoj najvišji umetniški izraz. V njej so našla svoj umetniški izraz tudi občeljudska čustva ljubezni do svobode, pravičnosti, resnice. Srbska narodna epika stopa v svetovno književnost sporedno z največjimi ustvaritvami človeškega genija, sporedno s takimi deli, kakor je "Ilijada".

Če se govori o narodni umetnosti, je treba posebej poudariti makedonsko glasbeno folkloro. Makedonski narodni napevi so zelo zanimivi in pestri in dosegajo čisto veliko umetniško raven. Služijo kot podlaga za ustvarjanje makedonske narodne glasbene umetnosti.

Dr. Hinko Halpern

Specijalist notranjih bolezni

Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
San Martín 955 - 1 nad. - dep. C
U. T. 32-0285 in 0829

Z o b o z d r a v n i k a

Dr. Samoilović

Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

Dr. A. Kirschbaum

Dr. Maria Kirschbaum
DENTISTAS

LOPE DE VEGA 3382 U. T. 50-7387

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del
reumatismo y sala de Cirugía

Atiended: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono

Defensa 1153 U. T. 34-5319

SLOVENSKA BABICA

Filomena Beneš de Bilek
LIMA 1217. U. T. 23-3389, Buenos Aires

FARMACIA "SOLER"

Servicio nocturno de urgencia

Avda. Fco. Beiró 4984 U. T. 50-2079

Reinaldo Wasserman

MEDICO

Nazca 2381 U. T. 50-2845

Čeprav so jugoslovanski narodi živeli pod zelo težkimi pogoji in čeprav niti od daleč niso imeli možnosti, da bi v kulturnem ustvarjanju razvili svoje sposobnosti, so vendar dali znano celo vrsto velikih imen. Tudi tu se je kakor v književnosti in umetnosti manifestiral ustvarjalni genij jugoslovanskih narodov. Jugoslovanski znanstveniki so morali često zapustiti svoje domovino, da bi v drugih državah nadaljevali svojo raziskovalno in znanstveno delo. Omenili smo že par znanstvenikov, ki so v 16., 17. in 18. stoletju pridobili zasluge za napredek znanosti. Iz 19. stoletja bomo omenili samo največje, med njimi Slovenca Josipa Stefana, fizika, ki je sestavil zakon o zračni energiji in se po njem imenuje Stefanov zakon. Stefanov zakon je bil neposredna vzpodbuda do našnje teorije kvantuma, ki je ena izmed največjih pridobitev tega stoletja. Tudi Srb Nikola Tesla je velik izumitelj na področju elektrotehnike. On je ustanovitelj novega poglavja v znanosti: visoko frekvenčne struje visoke napetosti, v znanosti znane imenom Tesline struje. Njegova delo služi kot podlaga vse sodobne elektrotehnike. Služila so kot podlaga za razvoj radio-komunikacij in telekomunikacij. Hrvat Lav Ružička, imetnik Nobelove nagrade, je ustvaril podlago za proučevanje hormonov. Ružička je eden izmed največjih živih kemikov na svetu. Tudi drugi naši znanstveniki so mnogo prispevali k razvoju. Dela na tematiki Mihaila Petrovića pomenijo zaključek matematičnih teorij velikih znanstvenikov 19. stoletja. Njegova teorija številnih spektrov in načelo analogije disparatnih pojavov pomeni ta novo etapo v matematiki. Milutin Milanković je s svojim delom o matematični teoriji klime nebeških teles ustvaril novo znanost, matematično klimatologijo, ki se predava po vseh univerzah. Pavle Sulić je napravil skupno z gospo Curie enega izmed največjih izumov novejšega časa. To je eden izmed največjih izumov zvezi z možnostjo izkoriščanja novih virov energije v bodočnosti.

Narodi Jugoslavije so se junoslovani borili polna štiri leta proti nemški in italijanski fašističnim zavojevalcem. Borili so se za svojo svobodo, neodvisnost, to pomeni, za svojo kulturo, za svoj nadaljnji napredek. svojo borbo so znatno prispevali k zlomu fašističnega barbarstva in k temu, da lahko svobodoljubni narodi korakajo po poti napredka in kulturnega razvoja. Samo po sebi je razumljivo, da je to tudi prispevek k svetovni kulturi. Toda poudariti je treba, da Jugoslovani niti v težki narodno-osvobodilni borbi niso pozabili na kulturno delo. Tu se je izkazal kot netočna star izrek, da med vojno muze molijo. Jugoslovanski književniki in umetniki jugoslovanski znanstveniki so svoje talente in znanje na razpoložljivo svojemu narodu v njegovi težki borbi bilo ustvarjeno pri nas več umetniških del velike vrednosti. Velika so svoji vsebini, po svojem borbenem tonosu, po moči svojih izrazov. Sem spadajo majhna mojstrovina "Pesem biografiji tovariša Tita" Radovana

